दैनिक लोकविजय

संस्थापक : कै. पां. ग. रांजणीकर

(वर्ष ६५ वे अंक १३२) पोस्टाचा परवाना नं./अे/आर/ए.जी.डी-०७/२०२५ छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद) बुधवार, दि.२० मे २०२६ (पाने ४) (किंमत २ रूपये)

विधान परिषदेच्या १७ जागांसाठी रणसंग्राम; संख्याबळामुळे महायुतीचे पारडे जड!

मुंबई दि.१९ (प्रतिनिधी) - राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या १७ मतदारसंघांमधून विधान परिषदेवर निवडून द्यावयाच्या जागांची निवडणूक १८ जून रोजी पार पडणार आहे. केंद्रीय निवडणूक आयोगाने सोमवारी या निवडणुकीचा कार्यक्रम जाहीर केला. या विधान परिषदेच्या निवडणुकीत महायुतीला मोठे यश मिळेल तर महाविकास आघाडीला जिंकण्यासाठी बराच संघर्ष करावा लागणार असल्याचं चित्र संख्याबळावरून दिसत आहे. यापैकी १६ जागांसाठीची निवडणूक तर नागपूर स्थानिक स्वराज्य संस्थेसाठी पोटनिवडणूक होणार आहे. नागपुरमध्ये भाजपचे नेते आणि मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी विधानसभेवर निवडून गेल्याने विधान परिषदेच्या सदस्यत्वाचा राजीनामा २३ नोव्हेंबर २०२४ रोजी दिला होता. बावनकुळे यांच्या या जागेचा कार्यकाळ १ जानेवारी २०२८ पर्यंत आहे. त्यामुळे बावनकुळेंच्या जागेवर निवडणून येणाऱ्या आमदाराला दीड वर्षासाठीच आमदारकी मिळणार आहे. अन्य १६ जणांना ६ वर्षाचा कार्यकाळ मिळेल. अलीकडच्या स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकीत महायुतीला मोठे यश मिळाल्याने या निवडणुकीत महायुतीचेच वर्चस्व दिसून येईल. या निवडणुकीसाठीचे मतदार हे महापालिकांचे सर्व नगरसेवक, नगरपालिका, नगरपंचायतींचे अध्यक्ष आणि नगरसेवक, जिल्हा परिषदांचे सदस्य, सर्व स्वीकृत सदस्य, कॅन्टोन्मेंट बोर्डाचे सदस्य असतात.

पेट्रोल-डिझेलची चार दिवसांत दुसऱ्यांदा दरवाढ; सर्वसामान्य नागरिकांची होरपळ

नवी दिल्ली दि.१९ (वृत्तसंस्था)- अवघ्या चार दिवसात पुन्हा एकदा पेट्रोल आणि डिझेलच्या दरांमध्ये वाढ करण्यात आली आहे. पेट्रोलच्या दरात ९१ पैशांनी तर डिझेलच्या दरात ९४ पैशांनी वाढ करण्यात आली आहेत. त्यामुळे मुंबईतील पेट्रोलच्या दर थेट १०७.४९ तर डिझेलचा भाव प्रति लिटर ९४.०२ रुपयांच्या घरात पोहोचला आहे. १५ तारखेला पेट्रोल आणि डिझेलच्या किंमतीत तीन रुपयांनी वाढ करण्यात आली होती आणि आता अवघ्या चार दिवसांत पुन्हा एकदा दरवाढ करण्यात आल्यामुळे नागरिकांमध्ये रोष निर्माण होण्याची शक्यता आहे. यापूर्वी १५ मे रोजी पेट्रोलच्या दरात ३ रुपये आणि डिझेलच्या दरात ३.११ रुपयांची घसघशीत वाढ करण्यात आली होती. त्याला चार दिवस उलटत नाही तोच आता पेट्रोल आणि डिझेलच्या दरात दुसऱ्यांदा वाढ झाली आहे. मंगळवारी सकाळपासून हे नवे दर लागू झाले आहेत.

इराण विरुद्ध अमेरिका-इस्त्रायल युद्धामुळे आंतरराष्ट्रीय पातळीवर खनिज तेलाचे दर कडाडले आहेत. त्यामुळे भारतीय पेट्रोलियम कंपन्यांना मोठा तोटा सहन करावा लागत होता. पाच राज्यांच्या विधानसभा निवडणुका संपताच केंद्र सरकारने यापैकी काही भार सर्वसामान्यांवर टाकायचे ठरवले असून त्यामुळे पेट्रोल आणि डिझेलच्या भावात वाढ होताना दिसत आहे. अवघ्या चार दिवसांमध्ये दुसऱ्यांदा पेट्रोल आणि डिझेलचे दर वाढल्याने सर्वसामान्यांची चिंता वाढली आहे. आगामी काळात खनिज तेलाचे दर वाढून पेट्रोलियम कंपन्यांचा तोटा कायम राहिल्यास पेट्रोल आणि डिझेलचे दर आणखी वाढण्याची शक्यता आहे.

देशात आर्थिक संकटाचे वादळ येणार, सर्वसामान्य भरडले जाणार

राहुल गांधी, मल्लिकार्जुन खर्गेंचा मोदी सरकारवर हल्लाबोल

नवी दिल्ली/रायबरेली दि.१९ (वृत्तसंस्था)- देशात महागाईचा भडका उडालेला असतानाच सर्वसामान्यांच्या खिशाला पुन्हा एकदा कात्री लागली आहे. पेट्रोल आणि डिझेलच्या किंमतीमध्ये ३ रुपयांची वाढ केल्यानंतर अवघ्या चार दिवसांत ९० पैशांची वाढ करण्यात आली. दुसऱ्यांदा किमतींमध्ये वाढ करण्यात आल्यामुळे विरोधक आक्रमक झाले आहेत. लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी केंद्र सरकारवर जोरदार हल्लाबोल केला. देश लवकरच मोठ्या आर्थिक संकटाचा सामना करणार असून त्याचा सर्वाधिक फटका युवक, शेतकरी, कामगार आणि लघुउद्योजकांना बसेल, असा इशारा त्यांनी दिला.

रायबरेली दौऱ्यावर बोलताना राहुल गांधी म्हणाले की, देशातील सध्याची आर्थिक व्यवस्था काही मोजक्या उद्योगपतींच्या फायद्यासाठी तयार करण्यात आली आहे. ही व्यवस्था जास्त काळ टिकणार नाही आणि लवकरच देशाला मोठा आर्थिक धक्का बसू शकतो. जो आर्थिक झटका बसणार आहे त्याचा परिणाम उद्योगपतींवर होणार नाही, तर सामान्य नागरिकांवर होणार आहे. राहुल गांधी यांनी उद्योगपती गौतम अदानी आणि मुकेश अंबानी यांचा उल्लेख करत केंद्र सरकारची आर्थिक धोरणे काही निवडक उद्योगसमूहांना लाभदायक असल्याचा आरोप केला.

काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खर्गे यांनी केंद्र सरकारवर निशाणा साधताना म्हटले की, "इंधन दरवाढ करून अवघे चार दिवस झाले नाहीत, तोच मोदी सरकारने पुन्हा एकदा पेट्रोल आणि डिझेलच्या किमती वाढवल्या आहेत." सरकारने बचतीचे मोठेमोठे धडे द्यायचे आणि दुसरीकडे आपल्या अपयशाचे ओझे मात्र जनतेच्या डोक्यावर ढकलायचे, असा दुटप्पी कारभार सध्या सुरू असल्याचा आरोप खर्गे यांनी केला.

आसाम, केरळ, तामिळनाडू आणि पश्चिम बंगालमधील विधानसभा निवडणुका संपल्यानंतर अवघ्या १६ दिवसांतच ही दरवाढ करण्यात आली आहे. पश्चिम आशियातील संघर्षामुळे आंतरराष्ट्रीय बाजारात कच्च्या तेलाच्या किमती गगनाला भिडल्या होत्या, तरीही संपूर्ण निवडणूक काळात भारतातील इंधनाचे दर स्थिर ठेवण्यात आले होते. निवडणुका संपताच सरकारने दरवाढीचा सपाटा लावल्यामुळे विरोधकांनी या क्रोनोलॉजीवर तीव्र आक्षेप घेतला आहे.

अमित मीनाच्या 'त्या' एका फोन कॉलने 'नीट' पेपरफुटीचे बिंग फुटले

नवी दिल्ली दि.१९ (वृत्तसंस्था)- नीट-२०२६ पेपरफुट प्रकरणाचा तपास आता एका अत्यंत महत्वाच्या वळणावर आला आहे. केंद्रीय अन्वेषण विभागाने ताब्यात घेतलेला विद्यार्थी अमित मीना याच्या चौकशीदरम्यान समोर आलेल्या माहितीने या संपूर्ण घोटाळ्याचे धागेदोरे उघड केले आहेत. राजस्थान, हरियाणा, महाराष्ट्र आणि केरळ अशा चार राज्यांमध्ये पसरलेले हे रॅकेट असून, यामध्ये थेट एमबीबीएसचे विद्यार्थी, दलाल, कोचिंग क्लासेसचे चालक आणि पेपर पुरवठादार यांचा समावेश असल्याचे उघड झाले आहे.

'सीएनएन-न्यूज १८' ने स्पेशल ऑपरेशन्स ग्रुपच्या केस डायरीतील अत्यंत महत्त्वाची माहिती मिळवली आहे. याच माहितीच्या आधारे सीबीआयने या प्रकरणातील पुढील अटकेची कारवाई केली आहे.

तपास अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, या प्रकरणातील सर्वात मोठा खुलासा अमित मीनाची चौकशी सुरू असतानाच झाला. अमितची चौकशी सुरू असतानाच त्याच्या मोबाईलवर 'ऋषी' नावाच्या एका तरुणाचा फोन आला. फोनवर ऋषी अमितला म्हणाला, "अजून पैशांचे पेमेंट का झाले नाही?" इतकेच नव्हे तर त्याने पुढे आमिष दाखवत म्हटले, "२०२७ मध्ये मी तुला यापेक्षाही जास्त पैसे कमावून देईन." हा संवाद ऐकताच तपास अधिकाऱ्यांचे कान टवकारले. त्यांनी तत्काळ अमितला सावध करून ऋषीला समोरासमोर भेटायला बोलावण्यास सांगितले. मात्र, समोरच्या व्यक्तीला संशय आला आणि त्याने फोन कट केला. हा ऋषी म्हणजेच पेपर लीक घोटाळ्याच्या केंद्रस्थानी असलेल्या 'बिवल' कुटुंबातील सदस्य असल्याचे समोर आले आहे. या एका फोन कॉलमुळे हे रॅकेट किती संघटितपणे कार्यरत होते, यावर शिक्कामोर्तब झाले.

(पान ४ वर)

मोटेगावकरच्या मुलाची सीबीआय कार्यालयामध्ये चौकशी

नीट पेपरफुटीचा कट शिवराज मोटेगावकरने त्याच्या साथीदारांना हाताशी धरुन अतिशय सुनियोजितपणे आखल्याचं सीबीआयच्या तपासात समोर येत आहे. नीट पेपरफुटी प्रकरणी शिवराज मोटेगावकरच्या तपासात विविध धक्कादायक माहिती समोर येत आहे. आता शिवराज मोटेगावकरच्या मुलाची देखील सीबीआय कार्यालयात चौकशी सुरू आहे. शिवराज मोटेगावकर याच्या मुलाची पुण्यातील सीबीआय कार्यालयामध्ये चौकशी सुरू आहे, शिवराज मोटेगावकरच्या मुलाने बारावीची परीक्षा दिली आहे आणि, त्यालाही फुटलेल्या नीट प्रश्नपत्रिकाचा फायदा झाल्याचा बोललं जात आहे. शिवराज मोटेगावकरच्या मुलासोबत शिवराज मोटेगावकरच्या आरसीसी क्लासमध्ये शिकणाऱ्या आणखी तीन विद्यार्थ्यांची त्यांच्या पालकांसह सीबीआय ऑफीसमध्ये चौकशी केली जात आहे.

फक्त स्मरणशक्तीच्या जोरावर मनीषा मांढरेंनी फोडला पेपर; तपास यंत्रणाही झाली अवाक्

पुणे दि.१९ (प्रतिनिधी)- नीट पेपरफुटी प्रकरणी सीबीआयच्या तपासातून एक अत्यंत धक्कादायक माहिती समोर आली आहे, ज्यामध्ये संशयित मनीषा मांढरे हिने बायॉलॉजीचा पेपर फोडताना कोणत्याही प्रत्यक्ष प्रश्नपत्रिकेचा किंवा मोबाईल चा वापर केला नसल्याचा खळबळजनक खुलासा झाला आहे. दरम्यान, या गुन्ह्याचे मूळ आणि तांत्रिक दुवे शोधण्यासाठी न्यायालयाने मनीषा मांढरेला १४ दिवसांची सीबीआय कोठडी सुनावली आहे.

नीट पेपरफुटी प्रकरणाच्या तपासात आता या संपूर्ण प्रकरणाचा मास्टरमाईंड शिवराज मोटेगावकर असल्याचे उघड झाले असून, त्यानेच पी.व्ही. कुलकर्णी आणि मनीषा मांढरे या दोघांची एनटीएच्या पॅनेलमध्ये वर्णी लावल्याची धक्कादायक माहिती समोर आली आहे. मोटेगावकरने रचलेल्या या कटानुसार मनीषा मांढरेची बायॉलॉजी आणि कुलकर्णीची केमिस्ट्री या विषयांचे पेपर सेट करण्यासाठी निवड करण्यात आली होती, जेणेकरून हे दोघेही थेट मोटेगावकरपर्यंत पेपर पोहोचवू शकतील. अखेर, मोटेगावकर हा पेपर लीक करणाऱ्या एका मोठ्या आंतरराज्य टोळीचा सक्रिय सदस्य असल्याचा खुलासा झाला आहे.

संशयित आरोपी मनीषा मांढरे हिने पेपर फोडण्यासाठी कोणताही कागद किंवा मोबाईल न वापरता थेट आपल्या तल्लख स्मरणशक्तीचा वापर केल्याचा खुलासा झाला आहे.

तिला परीक्षेचे सर्व प्रश्न तोंडपाठ असल्याने तिने मागे कोणताही तांत्रिक किंवा प्रत्यक्ष पुरावा सोडलेला नाही, ज्यामुळे सध्या सीबीआयसारखी मोठी तपास यंत्रणाही चक्रावून गेली आहे. प्रत्यक्षात या प्रकरणातील दुसरी आरोपी मनीषा वाघमारे हिने घेतलेल्या नावावरून मांढरेला ताब्यात घेण्यात आले असले, तरी कोणत्याही ठोस पुराव्याअभावी सीबीआयसमोर या गुन्ह्याची उकल करण्याचे आणि तिच्याविरोधात पुरावे गोळा करण्याचे एक मोठे आव्हान उभे राहिले आहे.

नीट सारखाच एमएच-सीईटी परीक्षेतही घोटाळा- सचिन सावंत

मुंबई दि.१९ (प्रतिनिधी)- नीट सारखाचा गडबड घोटाळा एमएच-सीईटी परिक्षेतही झाल्याचा सनसनाटी आरोप काँग्रेसचे नेते सचिन सावंत यांनी केला आहे. नीट परीक्षेच्या पेपर लिक प्रकरणात महाराष्ट्रासह देशभरात सीबीआयकडून कारवाई केली जात आहे. या पार्श्वभूमीवर सचिन सावंत यांनी पत्रकार परिषद घेत आणखी एक गंभीर गौप्यस्फोट केला आहे.

सचिन सावंत म्हणाले, देशभरात नीट पेपरफुटीने विद्यार्थी आणि पालकांची चिंता वाढली आहे. आयुष्याचा महत्त्वाच्या टप्प्यावर जर तरुण पिढीला फसवले जात असेल तर ही देशाची (पान ४ वर)

विधानपरिषद निवडणुकीच्या आचारसंहितेमुळे शेतकरी कर्जमाफीला ग्रहण लागण्याची शक्यता

मुंबई दि.१९ (प्रतिनिधी)- महायुती सरकारने विधानसभा निवडणुकीवेळी सत्तेत येण्यासाठी शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीचे आश्वासन दिले होते. कर्जमाफीचा निर्णय आता आणखी काही दिवस लांबवणीवर पडण्याची शक्यता आहे. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी जून महिन्यापर्यंत कर्जमाफी होईल, असे आश्वासन दिले होते. मात्र, कर्जमाफीच्या या निर्णयाला विधानपरिषद निवडणुकीच्या आचारसंहितेचा ब्रेक लागला आहे. विधान परिषद निवडणुकीची आचारसंहिता सोमवारपासून लागू होणार आहे. ही निवडणूक बिनविरोध न झाल्यास २५ जूनपर्यंत आचारसंहिता राहणार आहे. ३० जूनपूर्वी शेतकरी कर्जमाफी करण्याचे सरकारचे आश्वासन होते. सहकार मंत्रालयाने तसा प्रस्तावही तयार केला होता. मात्र, आता विधानपरिषद निवडणुकीमुळे हा निर्णय लांबवणीवर पडणार, असे दिसत आहे. यामुळे बळीराजाला कर्जमाफीसाठी आणखी काही दिवस वाट पाहावी लागणार आहे.

विधान परिषद निवडणुकीची आचारसंहिता लागू झाल्यास शेतकरी कर्जमाफीच्या अंमलबजावणीत अडचणीची शक्यता वर्तविली जात आहे. विधान परिषदेच्या निवडणुकीत महापालिकांचे सर्व नगरसेवक, नगरपालिका, नगरपंचायतींचे अध्यक्ष आणि नगरसेवक, जिल्हा परिषदेचे सदस्य, सर्व स्विकृत सदस्य आणि कॅन्टोन्मेंट बोर्डाचे सदस्य असतात. सर्वसामान्य मतदार नसल्याने सरकारकडून कर्जमाफीचा निर्णय घेतला जाऊ शकतो, अशी सूत्रांची माहिती आहे

मात्र, सर्वसामान्यपणे असे मोठे निर्णय घेण्याचे टाळले जाते, असं तज्ज्ञांचे म्हणणे आहे. अशात, राज्य सरकारकडून शेतकरी कर्जमाफीसंदर्भात काय प्रक्रिया पुढे केली जाते आहे हे बघणे महत्त्वाचे ठरेल. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी जूनअखेरपर्यंत कर्जमाफी जाहीर करण्याचे संकेत दिले होते.

राज्यातील ३५ ते ४० लाख शेतकऱ्यांना लाभ मिळण्याची शक्यता आहे. सुमारे २७ हजार कोटी रुपयांचा आर्थिक भार राज्य सरकारवर पडणार आहे. ३० सप्टेंबर २०२५ पर्यंतच्या थकीत पीककर्जावर दोन लाखांपर्यंत माफी प्रस्तावित आहे. नियमित कर्जफेड करणाऱ्या २० लाख शेतकऱ्यांना ५० हजार रुपयांचे प्रोत्साहन अनुदान दिले जाणार आहे. आचारसंहिता संपल्यानंतरच मंत्रिमंडळात प्रस्तावावर निर्णय अपेक्षित असल्याची माहिती आहे.

नसरापूर अत्याचार प्रकरणाची जलदगतीने २१ मेपासून दररोज सुनावणी

पुणे दि.१९ (प्रतिनिधी)- नसरापूर अत्याचार प्रकरणातील आरोपी भीमराव कांबळे याच्याविरुद्ध चौदा दिवसात आरोपत्र दाखल करण्यात आल्यानंतर आता या प्रकरणाची जलदगतीने सुनावणी घेण्याचे निश्चित करण्यात आले आहेत. या प्रकरणाची सुनावणी येत्या २१ मेपासून पुण्यातील विशेष न्यायालयात दररोज होणार आहे.

महाराष्ट्र दिनी भोर तालुक्यातील नसरापूर परिसरात साडेतीन वर्षांच्या बालिकेवर अत्यचाार करुन तिचा खून करण्यात आल्यााची धक्कादायक घटना उघडकीस आली. या घटनेचे संतप्त पडसाद पुणे शहर, तसेच राज्यात उमटले होते. पोलिसांनी या प्रकरणाचा तपास करुन भीमराव कांबळे (वय ६५) याला अटक केली. गुन्हा घडल्यानंतर पोलिसंनी सखोल तपास करुन आरोपी कांबळे याच्याविरुद्ध विशेष न्यायालयात ११०० पानी आरोपपत्र दाखल केले. आरोपपत्र न्यायवैद्यक अहवाल, सीसीटीव्ही चित्रीकरण, तांत्रिक पुरावे, तसेच शवविच्छेदन अहवाल, प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदारांचे जबाब जोडण्यात आले आहेत. नसरापूर अत्याचार प्रकरणाची जलदगतीने सुनावणी घेऊन आरोपीला कठोर शिक्षा करण्यासाठी प्रयत्न करावेत, असे आदेश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले होते.

'नसरापूर अत्याचार प्रकरण संवेदनशील आहे. या प्रकरणाची (पान ४ वर)

महिलेच्या हातात गावठी बॉम्बचा स्फोट, २० ते २५ जिवंत बॉम्ब आढळले

रत्नागिरी दि.१९ (प्रतिनिधी)- रत्नागिरी तालुक्यातील जांभारी परिसर मंगळवारी सकाळी झालेल्या भीषण स्फोटाने हादरून गेला. वाटद पोलीस चौकी हद्दीतील जांभारी फाटा येथे लाकडे गोळा करण्यासाठी गेलेल्या एका महिलेच्या हातात गावठी बॉम्बचा स्फोट झाल्याची धक्कादायक घटना घडली. या स्फोटात महिलेचा हात गंभीर जखमी झाला असून परिसरातून तब्बल २० ते २५ जिवंत गावठी बॉम्ब आढळून आल्याने खळबळ उडाली आहे.

रेश्मा प्रमोद सुर्वे (वय ४५, रा. जांभारी फाटा) या मंगळवारी सकाळी साडेसातच्या सुमारास जंगल परिसरात लाकडे आणण्यासाठी गेल्या होत्या. यावेळी त्यांना संशयास्पद वस्तू दिसल्याने त्यांनी ती हातात उचलली. मात्र, क्षणार्धात जोरदार स्फोट झाला. (पान ४ वर)

वाढत्या महागाईमुळे सामान्य नागरिक त्रस्त

पेट्रोल-डिझेल दरवाढीनंतर संजय राऊत यांची पंतप्रधानांवर टीका

मुंबई दि.१९ (प्रतिनिधी)- पेट्रोल आणि डिझेलच्या वाढत्या दरांवरून शिवसेना नेते संजय राऊत यांनी केंद्र सरकार आणि भाजपावर जोरदार टीका केली आहे. वाढत्या महागाईमुळे सामान्य आणि मध्यमवर्गीय नागरिक त्रस्त झाले असताना सरकार मात्र दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप त्यांनी केला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी परदेश दौऱ्यावर असताना देशातील नागरिकांवर आर्थिक भार टाकला जात असल्याचे राऊत म्हणाले. जनतेला गरीब व्हावं लागेल आणि काही मोजक्या उद्योगपतींचे हित जपले जाईल, असा टोला त्यांनी लगावला. तसेच गौतम अदानी यांच्यावरील अमेरिकेतील खटल्यांबाबतही त्यांनी प्रश्न उपस्थित करत, मोठ्या लोकांना न्याय मिळतो, पण सामान्यांना आणि विरोधकांना न्यायासाठी संघर्ष करावा लागत असल्याचेही त्यांनी म्हटले आहे. तसेच राष्ट्रवादी काँग्रेस शरदचंद्र पवार पक्षाचे आमदार रोहित पवार आणि रोहिणी खडसे यांनी देखील महागाईच्या मुद्यावरुन सरकारवर टीका केली आहे.

संजय राऊत यांनी महागाईच्या मुद्द्यावरून अधिक आक्रमक भूमिका घेतली. देशात महागाई आणखी (पान ४ वर)

सर्वोच्च न्यायालयाच्या टिप्पणीनंतरही उमर खालिदचा कनिष्ठ न्यायालयाने जामीन अर्ज फेटाळला

नवी दिल्ली दि.१९ (वृत्तसंस्था)- दिल्ली येथे २०२० साली झालेल्या दंगलीत कट रचल्याप्रकरणी युएपीए खटल्यात पुन्हा एकदा विद्यार्थी कार्यकर्ता उमर खालिदचा जामीन फेटाळण्यात आला आहे. काकांच्या निधनानंतर ४० व्या दिवशी होणाऱ्या विधीसाठी आणि आईच्या शस्त्रक्रियेनिमित्त तिची काळजी घेण्यासाठी १५ दिवसांचा जामीन मिळावा म्हणून उमर खालिदने अर्ज दाखल केला होता. मात्र दिल्लीच्या कनिष्ठ न्यायालयाने उमर खालिदचा जामीन अर्ज फेटाळला आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने कालच 'जामीन हा नियम, तुरुंगवास अपवाद', अशी टिप्पणी केली होती. त्यानंतरही जामीन अर्ज फेटाळला गेला आहे.

उमर खालिदचे वकील साहिल घई यांनी न्यायालयाला सांगितले की, उमर खालिदच्या कुटुंबात त्याचे वडील, आई आणि पाच बहिणी आहेत. मात्र त्याचे वडील ७१ वर्षांचे असून ते त्यांच्या पत्नीची काळजी घेण्याच्या स्थितीत नाहीत. तसेच अर्जदार उमर खालिदची (पान ४ वर)

काही झाले तरी अमेरिकेला शरण जाणार नाही

ट्रम्प यांच्या इशाऱ्यानंतर इराणचे सडेतोड उत्तर

तेहरान दि.१९ (वृत्तसंस्था)- अमेरिका आणि इराण यांच्यातील संघर्ष कमी होताना पाहायला मिळत नाही. होर्मुझची सामुद्रधुनी नियंत्रणावरूनही तणाव कामी होताना दिसत नाही. एकीकडे चर्चेच्या फेऱ्या सुरू असल्या तरी दुसरीकडे यातून मार्ग निघत नाही. यातच इराणच्या राष्ट्राध्यक्षांनी अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांना सडेतोड प्रत्युत्तर दिले आहे. काही झाले तरी इराण हा अमेरिकेला शरण जाणार नाही, असे स्पष्ट केले.

इराणच्या राष्ट्राध्यक्षांनी म्हटले आहे की, अमेरिकेसोबतच्या चर्चेदरम्यान 'शरणागती पत्करण्याचा' इराणचा कोणताही इरादा नाही. चर्चेचा अर्थ शरणागती नव्हे. इराण पूर्ण सन्मान, अधिकार आणि देशाच्या हक्कांचे संरक्षण करत चर्चेत उतरला आहे. कोणत्याही परिस्थितीत इराण आपल्या लोकांच्या आणि देशाच्या कायदेशीर हक्कांपासून मागे हटणार नाही, असे त्यांनी नमूद केले आहे.

डोनाल्ड ट्रम्प यांनी एक विधान केले होते की, कतार, सौदी अरेबिया आणि यूएईच्या सर्वोच्च नेत्यांच्या विनंतीवरून इराणवरील लष्करी हल्ला सध्यापुरता थांबवण्यात आला आहे. कराराबाबत सध्या गंभीर चर्चा सुरू आहे, परंतु जर कोणताही करार झाला नाही, तर अमेरिका लष्करी कारवाईसाठी पूर्णपणे तयार असेल, असा इशारा डोनाल्ड ट्रम्प यांनी दिला होता.

दरम्यान, इराणसाठी वेळ संपत आला आहे आणि त्यांना त्वरीत हालचाल करावी लागेल, नाहीतर त्यांच्या हाती काहीच उरणार नाही. वेळ अमूल्य आहे, असे सूचक संकेत ट्रम्प यांनी दिले. अमेरिकेच्या राष्ट्राध्यक्षांनी मध्य पूर्वेतील तणावाच्या पार्श्वभूमीवर लष्करी कारवाईचे संकेत दिले होते. तेव्हापासून दोन्ही देशांमधील तणाव अधिकच वाढला आहे. ट्रम्प यांनी वरिष्ठ राष्ट्रीय सुरक्षा अधिकाऱ्यांशी इराणवरील भविष्यातील धोरणावर चर्चा केली असून, आणखी एक बैठक होण्याची शक्यता आहे.

बस्तर नक्षलमुक्त! संपूर्ण श्रेय सुरक्षा दलांना-अमित शाह

बस्तर दि.१९ (वृत्तसंस्था)- केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी मंगळवारी छत्तीसगडमध्ये पत्रकार परिषद घेतली. या परिषदेदरम्यान त्यांनी बस्तरमधून नक्षलवाद समूळ नष्ट झाल्याचा दावा केला. केवळ छत्तीसगडमधील बस्तरमधूनच नव्हे, तर संपूर्ण देशातून नक्षलवाद समूळ नष्ट झाला आहे. छत्तीसगडचा बस्तर जिल्हा नक्षलवादाने मोठ्या प्रमाणात प्रभावित झाला होता, परंतु आज तेथून नक्षलवाद पूर्णपणे संपुष्टात आला आहे. छत्तीसगडमधील भीतीचे वातावरण आता संपुष्टात आले आहे, असा विश्वास अमित शाह यांनी व्यक्त केला.

गृहमंत्री अमित शाह म्हणाले की, नक्षलवाद संपल्यानंतर ते पहिल्यांदाच बस्तरमध्ये आले आहेत. बस्तरमध्ये (पान ४ वर)

पाणीटंचाई : वाढते संकट आणि उपाययोजना

पाणी हे मानवाच्या जीवनातील सर्वात महत्त्वाचे नैसर्गिक साधन आहे. 'जल आहे तर जीवन आहे' ही म्हण आजच्या परिस्थितीत अधिक प्रकर्षाने जाणवते. पृथ्वीवर मोठ्या प्रमाणात पाणी उपलब्ध असले तरी त्यातील पिण्यायोग्य गोड्या पाण्याचे प्रमाण अत्यंत कमी आहे. वाढती लोकसंख्या, शहरीकरण, औद्योगिकीकरण, जंगलतोड आणि हवामान बदल यामुळे पाणीटंचाईचे संकट दिवसेंदिवस गंभीर होत आहे. भारतासारख्या कृषिप्रधान देशात तर पाण्याचा प्रश्न अधिकच संवेदनशील बनला आहे.

भारतामध्ये अनेक राज्यांमध्ये दरवर्षी उन्हाळा सुरू होताच पाणीटंचाईची समस्या निर्माण होते. महाराष्ट्रातील मराठवाडा, विदर्भ, तसेच राजस्थान, गुजरात, कर्नाटक आणि तामिळनाडू या राज्यांमध्ये पाण्याची कमतरता वारंवार जाणवते. काही भागात नागरिकांना टँकरवर अवलंबून राहावे लागते, तर काही गावांमध्ये महिलांना आणि मुलींना अनेक किलोमीटर पायपीट करून पाणी आणावे लागते. त्यामुळे शिक्षण, आरोग्य आणि आर्थिक जीवनावर मोठा परिणाम होतो.

पाणीटंचाईची अनेक कारणे आहेत. सर्वप्रथम, वाढती लोकसंख्या हे महत्त्वाचे कारण आहे. लोकसंख्या वाढल्यामुळे पिण्यासाठी, शेतीसाठी आणि उद्योगांसाठी पाण्याची मागणी झपाट्याने वाढली आहे. परंतु त्यानुसार जलस्रोतांची वाढ झालेली नाही. दुसरे म्हणजे, अनियोजित शहरीकरणामुळे नैसर्गिक जलस्रोत नष्ट होत आहेत. तलाव, विहिरी, नाले आणि ओढे बुजवून इमारती व रस्ते उभारले जात आहेत. यामुळे पावसाचे पाणी जमिनीत मुरत नाही आणि भूजल पातळी घटते.

शेती क्षेत्रातही पाण्याचा मोठ्या प्रमाणावर अपव्यय होतो. भारतातील बहुतांश शेती अजूनही पारंपरिक सिंचन पद्धतींवर आधारित आहे. उस, तांदूळ यांसारखी जास्त पाणी लागणारी पिके कोरडवाहू भागात घेतली जातात. त्यामुळे भूजलाचा अतिवापर होतो. अनेक ठिकाणी बोअरवेलचे प्रमाण इतके वाढले आहे की जमिनीखालील पाणीसाठे धोकादायक पातळीपर्यंत खाली गेले आहेत.

औद्योगिकीकरण हेही पाणीटंचाईचे एक मोठे कारण आहे. अनेक उद्योग मोठ्या प्रमाणावर पाण्याचा वापर करतात आणि दूषित पाणी नदी-नाल्यांमध्ये सोडतात. त्यामुळे उपलब्ध जलस्रोत प्रदूषित होतात. पिण्यायोग्य पाण्याचे प्रमाण आणखी कमी होते. नदी, तलाव आणि विहिरींमध्ये सांडपाणी मिसळल्याने आरोग्याच्या समस्याही निर्माण होतात.

हवामान बदलाचा परिणाम पाणीटंचाईवर स्पष्ट दिसून येतो. पावसाचे प्रमाण आणि वेळ दोन्ही अनियमित झाले आहेत. काही भागात अतिवृष्टी तर काही भागात दुष्काळी परिस्थिती निर्माण होते. पाऊस कमी कालावधीत मोठ्या प्रमाणावर पडल्याने पाणी वाहून जाते, पण जमिनीत साठत नाही. परिणामी उन्हाळ्यात पाण्याची टंचाई अधिक जाणवते.

पाणीटंचाईचा सर्वाधिक परिणाम ग्रामीण भागावर होतो. शेतीसाठी पाणी उपलब्ध नसल्याने उत्पादन घटते, शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होते आणि कर्जबाजारीपणा वाढतो. अनेक शेतकरी शेती सोडून शहरांकडे स्थलांतर करतात. यामुळे ग्रामीण अर्थव्यवस्था कमकुवत होते. दुसरीकडे शहरी भागातही पाणीपुरवठा विस्कळीत होतो, नागरिकांना मर्यादित वेळेत पाणी मिळते आणि टँकर माफियांचे फावते.

या समस्येवर उपाय करण्यासाठी सर्व स्तरांवर प्रयत्न आवश्यक आहेत. सर्वप्रथम जलसंधारणावर भर देणे गरजेचे आहे. पावसाचे पाणी साठवणे, शेततळे, बंधारे, तलाव पुनरुज्जीवन, छतावरील रेनवॉटर हार्वेस्टिंग यांसारख्या उपाययोजना प्रभावी ठरू शकतात. ग्रामीण भागात जलयुक्त शिवार, पाणी अडवा-पाणी जिरवा यांसारख्या मोहिमा अधिक प्रभावीपणे राबवणे आवश्यक आहे.

शेतीत ठिबक सिंचन आणि तुषार सिंचनाचा वापर वाढवणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे. यामुळे कमी पाण्यात अधिक सिंचन शक्य होते. पिकपद्धतीत बदल करून कमी पाणी लागणाऱ्या पिकांना प्रोत्साहन दिले पाहिजे. शेतकऱ्यांना आधुनिक सिंचन तंत्रज्ञानाचे प्रशिक्षण देणेही आवश्यक आहे.

शहरी भागात पाण्याचा अपव्यय रोखण्यासाठी कठोर नियम असावेत. पाणीगळती असलेल्या पाइपलाइन दुरुस्त करणे, घरगुती पातळीवर पाणी बचतीची साधने वापरणे आणि सांडपाण्याचे पुनर्वापर प्रकल्प राबवणे गरजेचे आहे. उद्योगांनी पाणी पुनर्वापर तंत्रज्ञान स्वीकारले पाहिजे. पाणी संवर्धनासाठी जनजागृती हाही महत्त्वाचा भाग आहे. प्रत्येक नागरिकाने पाण्याचा वापर जबाबदारीने करणे गरजेचे आहे. नळ उघडा ठेवणे, वाहन धुण्यासाठी किंवा अंगण साफ करण्यासाठी पाण्याचा अपव्यय टाळला पाहिजे. शाळा, महाविद्यालये आणि सामाजिक संस्थांमार्फत जलसंवर्धनाचा संदेश पोहोचवला पाहिजे. शेवटी, पाणीटंचाई ही केवळ शासनाची किंवा प्रशासनाची समस्या नसून प्रत्येक नागरिकाची सामूहिक जबाबदारी आहे. आज आपण पाण्याचे योग्य व्यवस्थापन केले नाही, तर भविष्यातील पिढ्यांना गंभीर संकटाचा सामना करावा लागेल. त्यामुळे ङ्गपाणी वाचवा, जीवन वाचवाङ्घ हा संदेश केवळ घोषवाक्य न राहता प्रत्यक्ष कृतीत उतरवणे ही काळाची गरज आहे.

जागतिक मधमाशी पालन दिनानिमित्त आज कार्यक्रम

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १९ (प्रतिनिधी) - जागतिक मधमाशी पालन दिन बुधवार दि.२० मे रोजी आहे. यानिमित्त महाराष्ट्र राज्य खादीव ग्रामोद्योग मंडळाच्या वतीने संत एकनाथ रंगमंदिर सभागृह येथे बुधवार दि.२० रोजी सकाळी साडेदहा वा. कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

या कार्यक्रमास जिल्ह्यातील मधमाशी पालक, शेतकरी तसेच मंडळाचे राज्यातील अधिकारी, अभ्यागत आदी उपस्थित राहणार आहेत. उपस्थितीचे आवाहन करण्यात आले आहे.

औषध विक्रेत्यांचा दि.20 रोजी नियोजीत बंद; अत्यावश्यक औषधे खरेदी करुन ठेवण्याचे आवाहन

छत्रपती संभाजीनगर, दि.१९ (प्रतिनिधी) - अखिल भारतीय औषधी विक्रेता संघटनेने बुधवार दि.२० रोजी बंद पुकारला आहे. ज्या रुग्णांना नियमित औषधांची आवश्यकता असते त्यांनी आपली गैरसोय टाळण्यासाठी आपली आवश्यक औषधे आगाऊ खरेदी करुन ठेवावी. बंद कालावधीत औषधे उपलब्ध न झाल्यास रुग्णांनी सहायक आयुक्त शा. ना. साळे (८९८३२९०१६२), वि. वि. नांगरे (७३८७५६१३४३) व औषध निरीक्षक म. भा. पैठणे (९०२१८९९०१८) यांना भ्रमणध्वनीवर संपर्क साधावा,असे आवाहन छत्रपती संभाजीनगर परीमंडळ -२ चे सहा.आयुक्त (औषधे) वि.वि. नांगरे यांनी केले आहे.

मोबाइल: माणसाच्या गळ्यातला ताईत

जागतिक दूरसंचार दिन म्हणून दरवर्षी हा दिवस संपूर्ण जगभर साजरा करण्यात येतो. इ.स.१८६५ साली आंतरराष्ट्रीय दूरसंचार संघाची स्थापना करण्यात आली होती. दूरसंचारचे महत्व तसेच त्याची जागरूकता पसरविण्यासाठी दरवर्षी १७ मेला जागतिक दूरसंचार दिवस साजरा करण्यात येतो. दूरसंचाराच्या क्रांतीमुळे आज विश्वभर खुप मोठ्या प्रमाणात बद्दल घडून आले आहेत. दूर असलेल्या व्यक्ती सोबत संपर्क करणे शक्य झाले आहे. पृथ्वीवर घडलेला हा एक अविस्मरणीय बदलच म्हणावा लागेल. अशी रोचक माहिती श्री कृष्णकुमार आनंदी-गोविंदा निकोडे गुरूजींच्या शब्दांतून वाचा... संपादक.

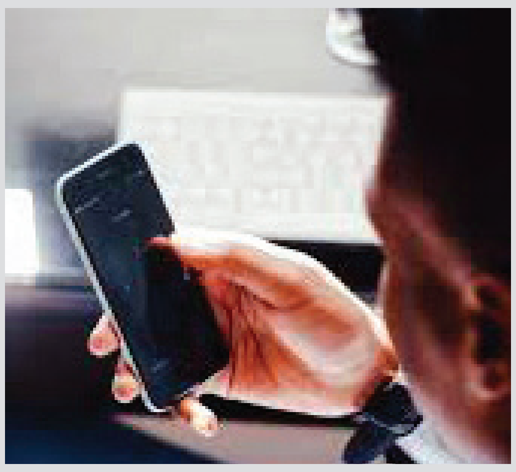

मानवाने बुद्धीच्या जोरावर विविध शोध लावून विस्मयकारक प्रगती केली. आज त्याची प्रचिती आपणा सर्वांना येतच आहे. यातील महत्त्वपूर्ण म्हणजे इंटरनेट, संगणक व मोबाईल यांचा शोध होय. हे शोध लागण्यापूर्वीही म्हणजेच राजे रजवाड्यांच्या युगातही संदेशवहन होत होते. मात्र त्या संदेशवहनात बराच वेळ वाया जात असे. मात्र एकोणीसाव्या शतकापासून मानवाने दळणवळणाच्या साधनांमध्ये अनेक आश्चर्यकारक शोध लावले. त्यामुळे मानवाची अधिक वेगाने कल्पनातीत प्रगती होऊ लागली. टेलिफोनच्या शोधाने संदेशवहनाचे अवघड काम सोपे झाले. याचे सर्व श्रेय अलेक्झांडर ग्रॅहम बेल यांना जाते. ध्वनीची कंपने विद्युतप्रवाहाच्या सहाय्याने तारेतून पाठवता येणे शक्य आहे, असे लक्षात येताच बेल यांनी प्रयत्नांती टेलिफोनचे पहिले ओबडधोबड यंत्र बनवले. जगभरातील दूरसंचार क्षेत्रात नियमन करण्यासाठी दि.१७ मे १८६५ रोजी आंतरराष्ट्रीय दूरसंचार संघटनेची- इंटरनॅशनल टेलिकम्युनिकेशन युनियनची स्थापना झाली. त्या दिवसाचे औचित्य साधून सन १९७३पासून १७ मे हा दिवस जगभर दूरसंचार दिन म्हणून साजरा होत आहे. पुढे संगणकाच्या आगमनाबरोबर दूरसंचार व माहिती तंत्रज्ञानाची प्रगती अफाट वेगाने होऊ लागली. कालांतराने संगणकाला इंटरनेटची जोड मिळून सर्व संगणक दूरध्वनीच्या माध्यमातून एकमेकांशी जोडल्याने संगणकाचे जाळे तयार झाले. या महाजालामुळेच एका गणकयंत्रावर टाईप केलेला संदेश दुर्सया गणकयंत्रावर दिसू लागला. अशाप्रकारे संगणक, इंटरनेट व दूरध्वनी- मोबाइलच्या शोधाने जग जवळ आले. या निमित्ताने नव्या संकल्पनांची देवाणघेवाण, राष्ट्रीय संकल्पनेवरील वादविवाद, चर्चा आदी कार्यक्रम राबविण्यात येतात. परिणामी बिनतारी संपर्क दिन व माहितीच्या पतपेढीचा दिवस हे दोन्ही एकत्रित साजरे होऊ लागले. आज विकसित तंत्रज्ञानामुळे केवळ संवादापुरते मर्यादित असलेल्या दूरध्वनीचा इतर व्यवहारोपयोगी कामांसाठीही उपयोग होऊ लागला. दूरध्वनी अथवा भ्रमणध्वनीच्या सहाय्याने त्वरीत संपर्क साधणे शक्य झाले आहे.

सन १८८०मध्ये ओरिएंटल टेलिफोन कंपनी लिमिटेड आणि अँग्लो-इंडियन टेलिफोन कंपनी लिमिटेड यांनी भारतात टेलिफोन एक्सचेंजची स्थापना करण्यास भारत सरकारशी संपर्क साधला. टेलिफोन स्थापित करणे ही सरकारची मक्तेदारी आहे व सरकारच हे काम सुरू करेल, या कारणावरून ही परवानगी नाकारली गेली. पुढे सरकारने आपल्या निर्णयाच्या विरोधात जाऊन इंग्लंडच्या ओरिएंटल कंपनी लिमिटेडला कोलकाता, मुंबई, चेन्नई आणि अहमदाबाद यांत टेलिफोन एक्सचेंज सुरु करण्याचे लायसेंस देण्यात आले. सन १८८१मध्ये देशात पहिली औपचारिक टेलिफोन स्थापन झाली. २८ जानेवारी हा दिवस भारताच्या टेलिफोन इतिहासात रेड लेटर डे आहे. या दिवशी भारतीय परिषदेचे तत्कालीन गव्हर्नर जनरल मेजर ई.बेरिंग यांनी कोलकाता, चेन्नई व मुंबई येथे टेलिफोन एक्सचेंज सुरू करण्याची घोषणा केली. कोलकाता एक्सचेंजला सेंट्रल एक्सचेंज असे नाव देण्यात आले. या सेंट्रल एक्सचेंजचे सुमारे ९३ ग्राहक होते. मुंबईत देखील एक वर्षात अशाच एका टेलिफोन एक्सचेंजचे उद्घाटन करण्यात आले. सद्या दूरसंचारचा महत्त्वाचा एक भाग इंटरनेट आहे. ज्यामुळे मानवी जीवनाला सुरेख कलाटणी मिळाली आहे. इंटरनेटने आपले आयुष्य बदलून टाकले आहे. कोणतीही सूचना आपण काही सेकंदातच मिळवून घेतो. इंटरनेट हे सोशल नेटवर्किंग पासून ते स्टॉक एक्सचेंज, बँकिंग, ई-शॉपिंग इत्यादीसाठी महत्त्वाचे आहे. याचे सर्व श्रेय गुगलसारख्या सर्च इंजिनला जाते. गुगलमुळे हजारो किलोमीटर दूर असलेली व्यक्ती चॅटिंग, व्हिडीओ, व्हॉइस चॅटिंग यांद्वारे काही सेकंदातच जवळ आलेली जाणवते. हे अंतर आता खुप कमी झाले आहे. ज्याप्रकारे इंटरनेटने आपले जीवन सहज केले; तर आव्हानही समोर उभे ठाकले आहे. आज इंटरनेटवरील काम कमी मात्र त्याचा गैरवापर अधिक होत आहे. पोर्नोग्राफीसारख्या समस्या इंटरनेटच्या प्रत्येक भागात पोहोचल्या आहेत. सायबर गुन्हेगारी तर वाढतच आहे. या सर्व नकारात्मक गोष्टी असूनही आज भारतासारख्या मोठ्या लोकसंख्येच्या देशांत टेलिकम्युनिकेशन तंत्रज्ञान समृद्धीसाठी उपयुक्त ठरत आहे. याक्षेत्रातील सतत होणाऱ्या विकासाचा परिणाम म्हणून अनेक तरुण चांगल्या करिअरचे स्वप्न घेऊन पुढे येत आहेत.

वर्ल्ड टेलिकॉम डे किंवा जागतिक दूरसंचार दिन दरवर्षी १७ मे रोजी मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो. आधुनिक युगात फोन, मोबाइल, इंटरनेट ही माणसाची पहिली गरज बनली आहे. याशिवाय जीवनाची कल्पना करणे अवघड आहे. वैयक्तिक ते व्यावसायिक जीवनापर्यंत याचे महत्त्व खुप आहे. पूर्वी लोकांना एकमेकांशी संपर्क साधण्यास खुप संघर्ष करावा लागत असे. आज इंटरनेट, मोबाइल यांमुळे हे सहज शक्य झाले. आपण काही सेकंदातच आपले मित्र, कुटुंबिय, नातेवाईक यांच्याशी सहज बोलू शकतो, त्यांना बघू देखील शकतो. हे सारे दूरसंचार क्रांतीमुळे शक्य झाले. यामुळेच भारताची गणना विकसनशील देशांमध्ये केली जाऊ लागली. त्याबरोबरच भारताची अर्थव्यवस्था वेगाने वाढतेय. त्यासह नोव्हेंबर २००६ साली तुर्कीमध्ये पूर्ण झालेल्या परिषदेत जागतिक दूरसंचार, माहिती व सोसायटी हे तिनही एकत्रितपणे साजरे करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. पूर्वी केवळ महत्त्वाच्या कामासाठीच दूरध्वनीचा वापर होत असे. आता मात्र स्वस्त कॉल रेटमुळे त्वरीत संपर्क केला जातो, मग काम महत्त्वाचे असो वा नसो. दूरसंचार माध्यमांमुळे एक व्यक्ती दुर्सया व्यक्तीच्या खुपच जवळ आली, ही माध्यमे मानवाची नितांत गरजच नव्हे तर गळ्यातील ताईत बनली आहेत. प्रिय व्यक्ती तासनतास दूर असली तरी काही वाटणार नाही. मात्र आज मोबाइल आपल्यापासून क्षणभरही दूर असलेले चालत नाही. परिणामी केवळ शहरी नागरिकांपर्यंत मर्यादित राहिलेला मोबाइल आज देशातील ग्रामीण जनतेच्या हातातही सर्रासपणे आढळतो. इंटरनेटच्या ४जी, ५जीपर्यंत वाढलेल्या वेगाने आर्थिक-बँकिंग व्यवहार, आरोग्य सेवा-सुविधा एका क्लिकवर मिळिवणे सोपे झाले आहे. दूरसंचार क्षेत्रातील प्रगतीमुळे मोठ्या प्रमाणात रोजगार निर्मिती झाली व खर्चही वाढला. असे असले तरी दूरसंचार क्षेत्रात झालेल्या प्रगतीचा दूरगामी परिणाम दिसतो, तशाच आज मोठ्या प्रमाणात दुरुपयोग होत असल्याच्याही घटना समोर येत आहेत. यालाच थोडक्यात सायबर क्राईम असे म्हणतात. सायबर क्राईम रोखण्यास दूरसंचार क्षेत्रातील प्रगत तंत्रज्ञानाचा वापर आपण जबाबदारीने करायला हवा. आजच्या दूरसंचार दिनी याचेही भान आपण ठेवले पाहिजे. ही दूरसंचार क्रांती आज कामाचा वेग वाढविण्यास तसेच एका व्यक्तीचा दुर्सया व्यक्तीशी त्वरीत संपर्क होण्यास महत्त्वाचा दुवा ठरली आहे.

!! आंतरराष्ट्रीय दूरसंचार दिनाच्या सर्वांना प्रेरणादायी हार्दिक शुभेच्छा !!

- संकलन व सुलेखन -

श्री कृष्णकुमार आनंदी-गोविंदा निकोडे गुरूजी.

(भारताच्या वैभवशाली इतिहास-अस्मितेचे गाढे अभ्यासक.) मु. रामनगर वॉर्ड नं.२०, गडचिरोली.

जि. गडचिरोली, फक्त व्हॉ. नं. ९४२३७१४८८३.

बेरोजगारी : देशासमोरील गंभीर आव्हान

भारत हा युवा देश म्हणून ओळखला जातो. देशाच्या लोकसंख्येचा मोठा हिस्सा तरुणांचा आहे, ही भारतासाठी मोठी ताकद मानली जाते. मात्र या ताकदीसमोर आज बेरोजगारीचे मोठे संकट उभे आहे. शिक्षण पूर्ण करूनही लाखो तरुणांना नोकरी मिळत नसल्याने सामाजिक, आर्थिक आणि मानसिक समस्या निर्माण होत आहेत. त्यामुळे बेरोजगारी हा केवळ वैयक्तिक प्रश्न नसून देशाच्या विकासाशी निगडित गंभीर मुद्दा बनला आहे.

बेरोजगारी म्हणजे काम करण्याची क्षमता आणि इच्छा असूनही रोजगार उपलब्ध न होणे. भारतात बेरोजगारीची समस्या दिवसेंदिवस वाढताना दिसते. ग्रामीण आणि शहरी दोन्ही भागांमध्ये रोजगाराच्या संधी अपुऱ्या पडत आहेत. विशेषतः उच्चशिक्षित तरुणांमध्ये बेरोजगारीचे प्रमाण चिंताजनक आहे. अभियांत्रिकी, पदवी, पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केलेले विद्यार्थीही नोकरीच्या शोधात वर्षानुवर्षे भटकताना दिसतात.

बेरोजगारीची अनेक कारणे आहेत. सर्वप्रथम वाढती लोकसंख्या हे महत्त्वाचे कारण आहे. दरवर्षी लाखो युवक रोजगार बाजारात प्रवेश करतात, पण त्या तुलनेत नवीन रोजगारनिर्मिती होत नाही. उद्योग, व्यवसाय आणि सरकारी नोकऱ्यांची संख्या मर्यादित असल्याने स्पर्धा वाढते.

शिक्षण पद्धतीतील त्रुटी हे दुसरे मोठे कारण आहे. आपल्या शिक्षण पद्धतीत अजूनही व्यावहारिक ज्ञान आणि कौशल्य विकासावर अपेक्षित भर दिला जात नाही. विद्यार्थी पदवी घेऊन बाहेर पडतात; मात्र उद्योगांना लागणारी कौशल्ये त्यांच्याकडे नसतात. त्यामुळे शिक्षित असूनही रोजगार मिळण्यात अडचणी येतात.

औद्योगिकीकरणाचा वेग अपेक्षेपेक्षा कमी असणे हेही बेरोजगारीचे कारण आहे. अनेक भागांमध्ये मोठ्या उद्योगांची कमतरता असल्याने स्थानिक पातळीवर रोजगारनिर्मिती होत नाही. ग्रामीण भागात शेतीवर मोठे अवलंबित्व आहे; परंतु शेतीतील उत्पन्न अनिश्चित असल्याने युवक शहरांकडे वळतात. शहरांमध्येही मर्यादित संधींमुळे बेरोजगारी वाढते.

तंत्रज्ञानातील बदलाचाही रोजगारावर परिणाम होत आहे. ऑटोमेशन, आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स आणि मशिनरीच्या वाढत्या वापरामुळे काही पारंपरिक नोकऱ्यांची गरज कमी झाली आहे. त्यामुळे नवीन कौशल्ये आत्मसात न करणाऱ्या कामगारांना अडचणी निर्माण होतात. बेरोजगारीचे दुष्परिणामही गंभीर आहेत. आर्थिक उत्पन्न नसल्याने तरुणांमध्ये नैराश्य, तणाव आणि आत्मविश्वास कमी होतो. कुटुंबावर आर्थिक भार वाढतो. काही वेळा बेरोजगारीमुळे गुन्हेगारी, व्यसनाधीनता आणि सामाजिक अस्थिरता वाढण्याची शक्यता असते. देशाच्या उत्पादक क्षमतेवरही याचा नकारात्मक परिणाम होतो.

बेरोजगारी कमी करण्यासाठी ठोस उपाययोजना आवश्यक आहेत. सर्वप्रथम शिक्षण आणि कौशल्य विकास यामध्ये सुधारणा करणे गरजेचे आहे. विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख शिक्षण, तांत्रिक प्रशिक्षण आणि डिजिटल कौशल्ये देणे आवश्यक आहे.

सरकारने उद्योगांना प्रोत्साहन देऊन नवीन रोजगारनिर्मितीवर भर द्यावा. सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांना मदत केल्यास स्थानिक पातळीवर मोठ्या प्रमाणात रोजगार निर्माण होऊ शकतो. स्टार्टअप संस्कृतीला चालना देणेही महत्त्वाचे आहे.

शेती आणि ग्रामीण उद्योगांना बळकटी देणे आवश्यक आहे. प्रक्रिया उद्योग, दुग्धव्यवसाय, मत्स्यव्यवसाय आणि ग्रामीण पर्यटन यांसारख्या क्षेत्रांमध्ये रोजगाराच्या संधी निर्माण होऊ शकतात.

सरकारी भरती प्रक्रिया जलद आणि पारदर्शक असणेही महत्त्वाचे आहे. अनेक पदे रिक्त असूनही भरती प्रक्रियेला विलंब होतो. यामुळे तरुणांमध्ये नाराजी निर्माण होते. शेवटी, बेरोजगारी ही भारतासमोरील मोठी सामाजिक आणि आर्थिक समस्या आहे. देशाच्या युवा शक्तीचा योग्य वापर करायचा असेल तर रोजगारनिर्मिती, कौशल्य विकास आणि उद्योगवाढ यावर एकत्रितपणे काम करणे आवश्यक आहे. तरुणांना रोजगार मिळाला तरच देशाचा विकास वेगाने होऊ शकतो. म्हणूनच ङ्गरोजगारयुक्त भारतङ्घ हे स्वप्न प्रत्यक्षात आणण्यासाठी शासन, उद्योग आणि समाज यांनी संयुक्त प्रयत्न करणे ही काळाची गरज आहे.

ज्येष्ठ एवं श्रेष्ठ साध्वी ज्ञानमती माताजीकडून डॉ. अंजली पापडीवाल 'अद्वितीय धर्मांन्जली'उपाधी ने सन्मानित

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १९ (प्रतिनिधी) - भारतगौरव गणिनी प्रमुख जैन समाजा ची सर्वोच्च प्राचीन जेष्ठ साध्वी आर्यिका श्री ज्ञानमती माताजीकडून डॉ. अंजली संजय पापडीवाल छत्रपती संभाजीनगर पैठनवाले ला अयोध्या येथे 'अद्वितीय धर्मांन्जली' उपाधी देऊन सन्मानित करण्यात आले. परमपूज्य गणिनी प्रमुख आर्यिका श्री ज्ञानमती माताजी यांनी पन्नास वर्षांपूर्वी लिहिलेले 'इन्द्रध्वज विधान' पूजन करण्यासाठी पापडीवाल परिवार संभाजीनगर येथुन अयोध्या येथे गेले असता. श्री ज्ञानमती माताजी ने हे इंद्रधन विधान पन्नास वर्षांपूर्वी लिहिले व हे विधान देशांमध्ये हजारो वेळेस अनेक मंदिरामध्ये साधु संतांनी केले. इन्द्रध्वज विधान श्री ज्ञानमती माताजी च्या सानिध्यामध्ये शाश्वततीर्थ अयोध्या येथे करण्यासाठी परिवार तेथे गेलेला असताना रेकी ग्रँडमास्टर व रेकी मध्ये च पीएचडी व गोल्ड मेडलिस्ट डॉ. अंजली संजय पापडीवाल यांना सर्वोच्च साध्वी श्री ज्ञानमती माताजी ने 'अद्वितीय धर्मांन्जली' ही मानाची उपाधी देऊन सन्मानित केले. श्री ज्ञानमती माताजी च्या मुखातून निघालेल्या या उपाधीमुळे मी धन्य झाले असे डॉ अंजली पापडीवाल यांनी बोलताना सांगितले. डॉ अंजली संजय पापडीवाल यांचे सर्व स्तरातून स्वागत व अभिनंदन करण्यात आले आहे.

श्री ज्ञानमती माताजीने आतापर्यंत जवळपास साडेपाचशे ग्रंथ अनेक तीर्थांचा विकास, भगवंताच्या जन्मभूमीचा विकास, मांगी तुंगी, हस्तिनापुर, कुंडलपूर, शिखरजी, अयोध्या, काकंदी, प्रयाग असे अनेक ठिकाणी कार्य केले आहे. त्या आज जैन समाजाच्या देशातील सर्वात प्राचीन व ज्येष्ठ विद्वान साध्वी आहेत. अशी माहिती नरेंद्र अजमेरा पियुष कासलीवाल यानी दिली.

आनंदलहरी भाग-१५३

मग देवा म्हणे देख देख । हे गोत्र गुरु अशेख ।
तंव कृष्णा मनीं नावेक । विस्मो जाहला ।

अनेक वेळा विनंती व प्रयत्न करुनही कौरवांनी पांडवांना न्याय दिला नाही. युध्द होऊ नये म्हणून पाठविलेला शांतीचा प्रस्तावही कौरवांनी फेटाळला. नको तेवढी अपमानास्पद, लज्जास्पद व अन्यायकारक वागणूक कौरवांनी पांडवाला दिली. म्हणून न्यायासाठी व अन्याय संपविण्यासाठी महाभारतीय युध्दाची घोषणा करण्यात आली. प्रत्यक्ष रणभूमीवर युध्दासाठी दोन्ही बाजू तुल्यबळ होऊन उभ्या आहेत. या प्रसंगी अर्जुनाला कौतुक म्हणून वाटले की आपण कोणाशी लढणार आहोत, कोण आपल्याशी लढणार आहे ते सहज पाहून तरी घ्यावे. म्हणून त्याने श्रीकृष्णाला आपला रथ दोन्ही सैन्याच्या मध्यभागी नेण्यास सांगीतले. त्याप्रमाणे श्रीकृष्णांनी दोन्ही सैन्याच्या मध्ये रथ उभा केला. तेव्हा अर्जुनाने समोर शत्रुपक्षाकडे पाहिले असता त्याला आश्चर्याचा धक्काच बसला. समोर लढणारे किंवा आपण ज्यांच्याशी लढणार आहोत ते दुसरे-तिसरे कोणी नसून आपले बंधू, पिता, पुत्र, गुरुजन, मामा, काका, आदि आप्तजन आहेत हे त्याच्या लक्षात आले. आपण कोणाशी लढायला आलो हे पाहून अर्जुन आश्चर्यचकित झाला. समोरचे सर्व आप्तजन योध्दे पाहिल्यानंतर त्याने श्रीकृष्णाला म्हटले, कृष्णा पाहा, पाहा हे सर्व तर आमचे गोत्रज, गुरुच आहेत. युध्दासाठी आलेल्या अर्जुनाच्या तोंडून असे वाक्य ऐकताच श्रीकृष्णाला आश्चर्याचा धक्काच बसला. कृष्णाला वाटले की युध्द कोणाशी करावे लागणार आहे याची युध्दभूमीवर येण्या अगोदरच अर्जुनाला पुर्ण कल्पना होती. तरी पण ऐन युध्दाच्या वेळी मला शत्रुपक्ष आप्तजन दिसु लागले आहेत असे अर्जुन म्हणाला.

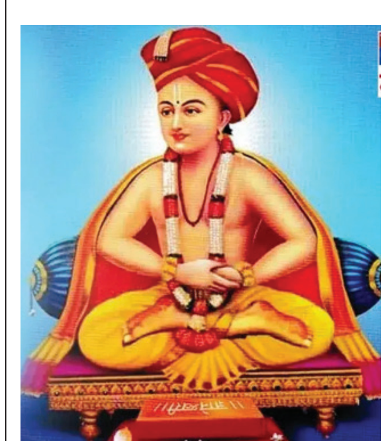

अनेकांच्या जीवनातही बऱ्याचवेळा असे घडत असते. स्वार्थ, लोभ, मोह, गर्व हे सर्व माणसाचे स्वत:चेच असतात. पण यांच्यामुळे माणूस माणुसकीपासून दूर जातो. म्हणून यांना आपल्यातून काढुन टाकणे आवश्यक असते. जेव्हा यांना काढण्याची वेळ येते तेव्हा मात्र माणूस विचार करतो की, माझे सर्व बरोबर आहे. मी माझा मोह, लोभ, स्वार्थ का सोडावा. अर्थात, माणसाची द्विधा अवस्था होते. माणूस आपल्या अंतर्गत शत्रूंशी लढू शकत नाही. त्यामुळे तो आपोआप पराजित होत असतो. खरे म्हणजे वाईट ते वाईटच असते. पण हे सर्व आपले असल्याने वाईट सुध्दा माणसाला चांगले वाटू लागते व त्याचा विपरीत परिणाम कालांतराने का होईना भोगण्याची वेळ माणसावर येते. अर्जुनाला या मोहातून बाहेर काढण्यासाठी श्रीकृष्ण परमात्मा मिळाले. आपणाला काम, कोध्र, मोह, मत्सर, द्वेष, अभिमान या संकटातून बाहेर काढण्यासाठी माऊलींची श्री. ज्ञानेश्वरी मिळाली असल्याने आपण तिचा लाभ घेऊ या. हा लाभ म्हणजे जीवनातील आनंद असेल. ज्ञानेश्वरीच्या ज्ञानामृत अनुभूतीमुळे जीवनातील आनंदलहरी वाढतील. जय जय राम कृष्ण हरी।

- ज्ञानदास डॉ. विजयकुमार फड ९४२२२१६४४८

जसं सुचलं तसं..

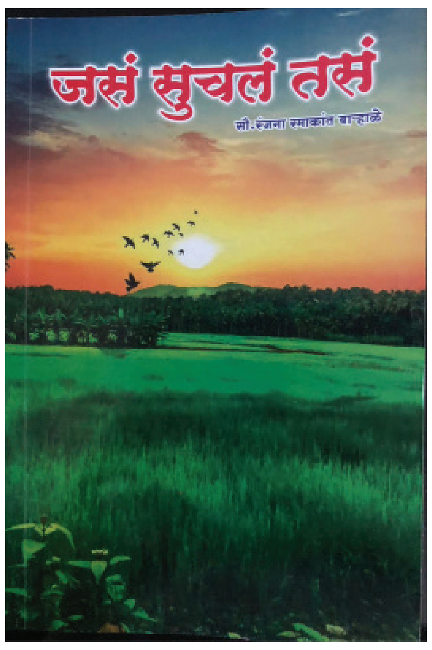

सौ. रंजना रमाकांत बाऱ्हाळे यांनी लिहिलेले 'जसं सुचलं तसं ' हे पुस्तक नुकतेच प्रकाशित झाले आहे.

लेखिकेची माहिती

लेखिका सौ.रंजना बाऱ्हाळे या गृहिणी असून त्यांना लिखाणाची आवड आहे. लिखाणामध्ये त्यांनी कथा, कविता, व्यक्तिचित्रे, मुलाखती, आणि प्रतिक्रिया या स्वरूपाचे लेखन केलेले आहे.

आकाशवाणी संभाजीनगर आणि मुंबई येथे कलाकार आणि सहाय्यक म्हणून काम करण्याचा त्यांना अनुभव आहे. या दरम्यान त्यांनी आकाशवाणीसाठी श्रुतिका आणि अन्य प्रकारचे लिखाण केले आहे. माणसं वाचण्याची, मैत्री करण्याची त्यांना आवड असून कार्यक्रम ठरवणे आणि ते पार पाडणे हे त्यांना मनापासून आवडते. स्त्रियांनी बाहेर करिअर करण्यासोबतच स्वतःला आणि घराला महत्त्व देणे, स्वतःला सक्षम ठेवणे गरजेचे आहे असे त्यांचे मत आहे.

पुढील पिढी घडविण्याची जबाबदारी मुख्यत्वे स्त्रियांची असल्यामुळे त्याकडे गंभीरपणे बघण्याची वृत्ती असली पाहिजे या मतावर त्या ठाम आहेत.

भटकंतीची आवड असल्यामुळे देश विदेशात, तसेच भारतातील बहुसंख्य प्रेक्षणीय स्थळे जोडीदारा सोबत भेट देऊन झालेली आहेत. निसर्गामध्ये फिरणे आणि रमणे त्यांना आवडते. बाग कामाची त्यांना आवड असून त्यासाठी योग्य ते प्रशिक्षण त्यांनी घेतले आहे. मुंबईसारख्या ठिकाणी उपलब्ध जागेत छोटीशी बाग उत्तम पद्धतीने फुलविली आहे.

– पुस्तक परीक्षण –
– डॉ. अभय मंडलिक

पुस्तकाविषयी– 'जसं सुचलं तसं ' या पुस्तकात लेखनाच्या स्वरूपाप्रमाणे विभाग करण्यात आलेले असून यामध्ये १) आठवणी
२)व्यक्तिचित्रे
३)कथा आणि
४)कविता.
हे विभाग आहेत.

१९ आठवणी,१० व्यक्तिचित्रे,९ कथा आणि १६ कवितांचा यात समावेश आहे.

लेखिकेने आपल्या मनोगतामध्ये लिखाणा मागची भूमिका स्पष्ट केली असून हे पहिले पुस्तक म्हणजे विविध विषयांचा रंगीत 'झेला' असल्याचे स्पष्ट केले आहे. लिखाणासाठी आपले पती रमाकांत यांचा भरभक्कम पाठिंबा असल्याचेही त्यात नमूद केले आहे.

आठवण या विभागात लहानपणापासूनच्या वेगवेगळ्या आठवणींची गुंफण करण्यात आलेली आहे. वेगवेगळे अनुभव, भेटलेल्या व्यक्ती त्यांची स्वभाव वैशिष्ट्ये यासह आठवणी सहजपणे लिहिल्या आहेत. लिखाणातील सहजता हे लेखिकेचे वैशिष्ट्य आहे. साध्या सोप्या भाषेत लिहिलेल्या या आठवणी संस्मरणीय झाल्या आहेत.

व्यक्तिचित्रे या लेखन प्रकारावर लेखिकेची उत्तम पकड आहे. व्यक्तिचित्रे वाचल्यावर या व्यक्ती डोळ्यासमोर उभ्या राहतात ही लिखाणाची कमाल आहे. अम्मा, वल्ली, बयो मावशी इत्यादी व्यक्ती चित्रे मुळापासूनच वाचण्याजोगी आहेत.

कथा विभागातील नऊ कथा समाजातील विविध अनुभवांशी निगडित असून प्रत्येक कथा वाचताना पुढे काय होणार उत्सुकता कायम राहते. कथांमधील पात्र निर्मिती, वर्णने हुबेहूब असून या कथा अधिक विस्ताराने लिहिता आल्या असत्या असे वाटते. कविता विभागात आईची गोधडी पासून कल्हई वाल्या पर्यंतचे विविध विषय हाताळले आहेत. सर्व कवितांचा आकार सुटसुटीत असून बहुतांशी कविता लयबद्ध आहेत. शब्दांचा अचूक वापर,भावनांचे उत्तम प्रकटीकरण हे कविता विभागाचे वैशिष्ट्य म्हणता येईल. लेखिका स्वतंत्रपणे काव्यसंग्रह प्रसिद्ध करू शकतील असा विश्वास आहे. लेखिकेचे पहिले पुस्तक असूनही लेखनात नवखेपणा अजिबात जाणवत नाही. लेखनातील सातत्याचा अनुभव असल्यामुळे सर्व प्रकारचे लेखन कसदार आहे. लेखनातून काय व्यक्त करायचे याबाबत लेखिकाच्या मनात स्पष्टता असल्यामुळे लिखाणात तसे प्रतिबिंब उमटले आहे.

लेखिकेकडून यापुढेही कसदार लेखनाची अपेक्षा असून कथा, कविता आणि व्यक्तिचित्रे या सर्व साहित्य प्रकारात स्वतंत्र पुस्तकाची निर्मिती अपेक्षित आहे. लेखिकेच्या पुढील लिखाणासाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा.

जनगणना हे देशाचे महत्त्वाचे कार्य; सगळ्यांनी सहयोग द्यावा- जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.

देशाची जनगणना सुरु झाली आहे. जनगणनेचे कार्य करण्यासाठी जिल्ह्यात प्रशासनाने जय्यत तयारी केली असून जनगणनेचे प्रत्यक्ष कार्य सुरु झाले आहे. जनगणनेची जिल्ह्यातील तयारी, एकूणच जनगणनेचे महत्त्व, प्रशासन आणि नागरिकांची भुमिका काय असावी याविषयी जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी. यांनी सविस्तर माहिती दिली आहे. जनगणना याविषयावर जिल्हाधिकारी गौडा यांची ही मुलाखतः–

प्रश्न १– जनगणना हा उपक्रम भारत सरकार मार्फत राबविला जात आहे. या जनगणनेचे महत्व , त्याची उपयुक्तता याबद्यल आपण काय सांगाल ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– जनगणना हा भारत सरकारचा अत्यंत महत्त्वपूर्ण आणि व्यापक उपक्रम असून, देशाच्या सर्वांगीण विकासासाठी तो आधारभूत मानला जातो. जनगणनेद्वारे लोकसंख्या, स्त्री–पुरुष प्रमाण, साक्षरता, रोजगार, निवास व्यवस्था, सामाजिक व आर्थिक स्थिती यासंबंधी अचूक माहिती संकलित केली जाते. ही माहिती शासनाला विकास आराखडे तयार करण्यासाठी, विविध कल्याणकारी योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी तसेच शिक्षण, आरोग्य, पायाभूत सुविधा आणि रोजगार निर्मितीसाठी धोरणात्मक निर्णय घेण्यास उपयुक्त ठरते.

प्रश्न २– जनगणनेमध्ये लोकांनी आपली माहिती त्यांच्या घरी येणाऱ्या प्रगणकाला सांगावी. ती खरी सांगावी असे बंधनकारक आहे का ? ही माहिती गोपनीय असते का ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– होय, नागरिकांनी जनगणने दरम्यान दिलेली माहिती अचूक व सत्य स्वरूपात देणे बंधनकारक आहे. जनगणना कायद्यानुसार नागरिकांकडून प्राप्त होणारी सर्व माहिती पूर्णपणे गोपनीय ठेवली जाते. ही माहिती केवळ सांख्यिकी व नियोजनात्मक उद्देशांसाठी वापरली जाते. कोणत्याही व्यक्तीची वैयक्तिक माहिती सार्वजनिक केली जात नाही. तसेच जनगणना अधिकारी व कर्मचारी यांना माहितीची गोपनीयता राखण्याबाबत शपथ दिली जाते.

प्रश्न ३– लोकांनी दिलेल्या या माहितीचा शासन कशाप्रकारे उपयोग करते ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– नागरिकांकडून प्राप्त होणारी माहिती शासनाच्या विविध धोरणात्मक निर्णयांसाठी अत्यंत उपयुक्त ठरते. शिक्षण, आरोग्य, पाणीपुरवठा, रोजगार, ग्रामीण व शहरी विकास, महिला व बालकल्याण, सामाजिक सुरक्षा योजना तसेच पायाभूत सुविधांच्या नियोजनासाठी या माहितीचा वापर केला जातो. याशिवाय लोकसंख्येतील बदल, स्थलांतर, साक्षरता आणि आर्थिक स्थिती यांचा अभ्यास करून शासन विकासाभिमुख धोरणे आखते.

प्रश्न ४– जनगणनेची अंमलबजावणी करतांना प्रशासकीय रचना कशी आहे ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– जनगणनेची अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी जिल्हास्तर व तालुकास्तरावर स्वतंत्र जनगणना कक्ष स्थापन करण्यात आले आहेत. या कक्षांमार्फत विविध अधिकारी व कर्मचारी यांची नियुक्ती करण्यात आली असून, नियोजन, प्रशिक्षण, समन्वय व अंमलबजावणीची जबाबदारी निश्चित करण्यात आलेली आहे. संपूर्ण प्रक्रिया पारदर्शक व सुयोग्य पद्धतीने पार पाडण्यासाठी प्रशासन स्तरावर आवश्यक ती यंत्रणा कार्यरत आहे.

प्रश्न ५– जनगणनेसाठी जिल्ह्यात प्रशासकीय यंत्रणेने काय तयारी केली आहे ? किती कर्मचारी –अधिकारी नियुक्त केले आहेत ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– जनगणना प्रक्रिया प्रभावीपणे राबविण्यासाठी जिल्हा प्रशासनाने व्यापक तयारी केली आहे. जिल्ह्यात एकूण १८ चार्ज अधिकारी, ५०९५ प्रगणक, ८२५ सुपरवायझर तसेच ८६ फील्ड ट्रेनर्स यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. संबंधित सर्व अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना आवश्यक प्रशिक्षण देण्यात आले असून, तांत्रिक व प्रशासकीय समन्वयासाठी स्वतंत्र यंत्रणा कार्यरत आहे.

प्रश्न ६– ही जनगणना १६ वी जनगणना असली तरी पहिली डिजीटल जनगणना आहे, त्याचे वेगळेपण काय सांगाल?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– भारतातील ही पहिली डिजिटल जनगणना असून, तंत्रज्ञानाच्या माध्यमातून प्रक्रिया अधिक पारदर्शक, अचूक आणि गतिमान करण्यात आली आहे. नागरिकांना स्वतः च्या मोबाईलद्वारे स्वगणना करता येणार आहे.

तसेच प्रगणकांकडूनही माहिती डिजिटल पद्धतीने नोंदवली जाणार असल्याने माहिती संकलन अधिक अचूक व वेगवान होईल. डिजिटल प्रणालीमुळे माहितीचे विश्लेषण व व्यवस्थापन अधिक प्रभावीपणे करता येणार आहे.

प्रश्न ७– या जनगणनेसाठी कर्मचाऱ्यांना म्हणजेच प्रगणकांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे काय?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– होय, जनगणना प्रक्रियेसाठी नियुक्त सर्व प्रगणक, सुपरवायझर आणि क्षेत्रीय अधिकारी यांना सविस्तर प्रशिक्षण देण्यात आले आहे. या प्रशिक्षणामध्ये डिजिटल प्रणालीचा वापर, माहिती संकलन प्रक्रिया, नागरिकांशी संवाद कौशल्य तसेच माहितीची अचूकता व गोपनीयता राखण्याबाबत मार्गदर्शन करण्यात आले आहे.

प्रश्न ८– प्रगणकांना माहिती देतांना नागरीकांनी काय दक्षता घ्यावी ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– खरी व अचुक माहिती द्यावी,प्रगणकाचे ओळखपत्र तपासावे , अफवांवर विश्वास ठेवू नये. प्रश्न ९– अशाप्रकारची जनगणना सुरु असतांना कुणी बनावट प्रगणक बनून फसवण्याचा प्रकार करत असेल तर नागरिकांनी कशी दक्षता घ्यावी ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– प्रगणकाचे अधिकृत ओळखपत्र तपासावे, संशय आल्यास तालुका स्तरावरील तहसीलदार तथा चार्ज अधिकारी व नगर परिषद /नगर पंचायत क्षेत्रात मुख्याधिकारी तथा चार्ज अधिकारी यांना संपर्क करण्यात यावा.

प्रश्न १०– जनगणनेसंदर्भात सामान्य नागरीकांना काही प्रश्न/शंका असल्यास त्यांच्या शंका निरसनासाठी त्यांना काही हेल्पलाईन/पोर्टल इत्यादी सुविधा आहेत का ? त्या कोणत्या ?

जिल्हाधिकारी विनय गौडा जी.सी.– र्हीींिं://शि.लशपीीी.सीं.ळप, किंवा ु. लशपीीी.सीं.ळप या पोर्टल वरील १८५५ हा हेल्पलाईन नंबर आहे तसेच जिल्हाधिकारी कार्यालय येथील ०२४०–२३३१०७७ या क्रमांकावर नागरीकांना जनगणना बाबत काही अडचणी असल्यास संपर्क करावा.

संकलनः जिल्हा माहिती कार्यालय, छत्रपती संभाजीनगर.

उद्योगपती मानसिंग पवारांना झटकाः कन्नडच्या छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळातून सह धर्मादाय आयुक्तांनी केलेली हकालपट्टी उच्च न्यायालयातही कायम

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १९ (प्रतिनिधी) – मराठवाड्यातील प्रसिद्ध उद्योगपती मानसिंग बाळासाहेब पवार यांनी कन्नड येथील श्री छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या विश्वस्त मंडळातून सह धर्मादाय आयुक्तांनी केलेली हकालपट्टी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठानेही कायम ठेवली आहे. खंडपीठाचा हा निर्णय मानसिंग पवार यांच्यासाठी मोठा धक्का मानला जात आहे.

छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील कन्नड येथील श्री छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मानसिंग पवार आणि विश्वस्त मंडळातील अन्य सदस्यांनी सह धर्मादाय आयुक्तांची कोणतीही पूर्वपरवानगी न घेताच सावित्रीबाई फुले कन्या शाळेसमोरील संस्थेच्या मालकीच्या जमिनीवर प्लॉट पाडून या प्लॉट्सची परस्पर विक्री करून गैरव्यवहार केला आणि श्री छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ या सार्वजनिक विश्वस्त मंडळाचे विश्वस्त म्हणून संस्थेच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यात ते अपयशी ठरल्यामुळे त्यांची या संस्थेच्या विश्वस्त मंडळावरून हकालपट्टी करण्याची मागणी करणारा अर्ज छत्रपती संभाजीनगर विभागाच्या सह धर्मादाय आयुक्तांकडे करण्यात आला होता.

छत्रपती संभाजीनगर येथील बिपीन राजाराम थोरात आणि कन्नड येथील दिलीप नारायणराव पाटील यांनी छत्रपती संभाजीनगर विभागाच्या सह धर्मादाय आयुक्तांकडे १९ मे २०१६ रोजी केलेल्या या अर्जात छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मानसिंग बाळासाहेब पवार आणि संस्थेच्या अन्य ९ पदाधिकाऱ्यांनी आर्थिक अनियमितता, गैरव्यवहार आणि संस्थेच्या निधीचा गैरवापर केल्याचा आरोप करत त्यांना महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त संस्था १९५० च्या कलम ४१ ड अन्वये संस्थेच्या विश्वस्त मंडळावरून काढून टाकण्याची मागणी करण्यात आली होती.

दोन्ही बाजूंचा युक्तीवाद ऐकून घेतल्यानंतर छत्रपती संभाजीनगर विभागाचे सह धर्मादाय आयुक्त आर.एस. पावस्कर यांनी २७ फेब्रुवारी २०२६ रोजी मानसिंग पवार यांच्यासह नऊ जणांची संस्थेच्या विश्वस्त मंडळातून हकालपट्टी केली होती. सह धर्मादाय आयुक्तांच्या या निर्णयाविरुद्ध डॉ. आनंदराव महाले व मानसिंग पवारांसह इतरांनी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाद मागितली होती.

न्या. अभय जे. मंत्री यांच्यासमोर या प्रकरणाची सुनावणी झाली. दोन्ही बाजूंचा युक्तीवाद ऐकून घेतल्यानंतर उच्च न्यायालयाने श्री छत्रपती शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मानसिंग पवार आणि उपाध्यक्ष पंढरीनाथ केशव निकम हे कोणताही अंतरिम दिलासा मिळण्यास पात्र नाहीत, असे सांगत सह धर्मादाय आयुक्तांनी घेतलेला हकालपट्टीचा निर्णय कायम ठेवला.

विश्वस्त मंडळातून हकालपट्टी करेपर्यंत मानसिंग पवार हे १९८९ पासून आणि पंढीनाथ निकम हे १९८५ पासून संस्थेच्या विश्वस्त मंडळाचे सदस्य होते. २००४ पूर्वी संस्थेच्या मालकीच्या मोकळ्या जागेवर प्लॉट्स पाडून ते वाटपधारकांना हस्तांतरित करण्यात आले. १९९४ मध्ये मानसिंग पवार हे संस्थेच्या नियामक मंडळाचे अध्यक्ष होते आणि त्यांच्या अध्यक्षतेखाली त्यांनी चार ठराव घेतले. १९९३ मध्ये संस्थेने सह धर्मादाय आयुक्तांची परवानगी न घेताच मीना कुलकर्णी यांना प्लॉटची विक्री केली. मानसिंग पवार आणि पंढीनाथ निकम हे संस्थेचे विश्वस्त म्हणून त्यांच्या कार्यकाळात संस्थेच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यात अपयशी ठरले. त्यामुळे ते कोणताही अंतरिम दिलासा मिळण्यास पात्र नाहीत, असे न्या. अभय जे. मंत्री यांनी ४ मे रोजी दिलेल्या निकालात म्हटले आहे. या प्रकरणात अपीलार्थी मानसिंग पवार यांच्या वतीने ॲड. पी. आर. कात्नश्वरकर, वरिष्ठ वकील ॲड. अभिनय खोत यांच्या मार्फत ॲड. अथर्व खेडकर आणि ॲड.व्ही.डी. सपकाळ यांनी काम पाहिले तर प्रतिवादी बिपीन थोरात व दिलीप नागदकर यांच्या वतीने वरीष्ठ वकील ॲड. एन. बी. खंदारे आणि ॲड. डी.जे. चौधरी यांनी काम पाहिले.

देशाला 'संपन्न ऊर्जा' राष्ट्र बनविण्यासाठी महाराष्ट्राचे बळ मिळणार – मुख्यमंत्री

मुंबई, दि. १९ (प्रतिनिधी) – प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी भारताला संपन्न ऊर्जा राष्ट्र बनवून देशात शून्य कार्बन उत्सर्जन करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी महाराष्ट्र पुरेपूर प्रयत्न करीत आहे. स्वच्छ ऊर्जा निर्मिती क्षेत्रात राज्यात येणारी गुंतवणूक ही देशाला संपन्न ऊर्जा राष्ट्र बनवण्यासाठी निश्चितच बळ देणारी ठरणार आहे, असा विश्वास मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी व्यक्त केला. राज्यात अणुऊर्जा निर्मिती क्षेत्रामध्ये गुंतवणूक करण्यास इच्छुक असलेल्या कंपन्यांना शासनाच्यावतीने संपूर्ण सहकार्य करण्यात येईल, अशी ग्वाहीही यावेळी मुख्यमंत्र्यांनी दिली.

मंत्रालयात आयोजित बैठकीत अणुऊर्जा निर्मिती क्षेत्रामध्ये राज्य शासनासोबत चार कंपन्यांचे सामंजस्य करार करण्यात आले. यामध्ये एनटीपीसीएल (नॅशनल थर्मल पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड), अदानी पॉवर कंपनी, रिलायन्स इंडस्ट्रीज लिमिटेड, ललितपुर पावर जनरेशन कंपनी लिमिटेड (बजाज उद्योग समूह) यांचा समावेश आहे. बैठकीला पारंपारिक ऊर्जा मंत्री अतुल सावे, ऊर्जा विभागाच्या अपर मुख्य सचिव आभा शुक्ला, एनटीपीसी लिमिटेडचे मुख्य महाव्यवस्थापक ए. पी. सामल, अदानी पॉवर कंपनीचे बिझनेस हेड विवेक शर्मा, रिलायन्स इंडस्ट्रीजच्या न्यूक्लिअर एनर्जी बिजनेसचे अध्यक्ष रंजय शरण आदी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले, राज्यामध्ये स्वच्छ ऊर्जा निर्मिती क्षेत्रात मोठ्या संधी आहेत. स्वच्छ ऊर्जा निर्मितीमध्ये अणुऊर्जा ही अत्यंत महत्त्वाची आहे. या क्षेत्रात होत असलेल्या गुंतवणुकीतून राज्य ऊर्जा निर्मितीमध्ये अधिक वेगाने प्रगती करणार आहे. ही गुंतवणूक केवळ ऊर्जा निर्मितीसाठीच लाभाची नसून त्यामुळे रोजगाराच्या संधीही उपलब्ध होणार आहेत. स्वच्छ ऊर्जा निर्मितीमध्ये महाराष्ट्र नेहमी देशात अग्रेसर असणार आहे.

कंपन्यांनी सामंजस्य करार प्रत्यक्ष अंमलबजावणीमध्ये आणण्यासाठी गतीने कार्यवाही करावी. संबंधित कंपन्यांनी प्रकल्पाच्या जागांचे सर्वेक्षण करावे. या कामी राज्य शासनाचा संबंधित विभाग त्यांना सहकार्य करेल, असेही मुख्यमंत्री फडणवीस यावेळी म्हणाले.

याप्रसंगी ऊर्जा विभागाच्या अपर मुख्य सचिव आभा शुक्ला व कंपन्यांच्या संबंधित अधिकाऱ्यांमध्ये करारांचे आदान–प्रदान करण्यात आले.

करारामुळे होणारी अणुऊर्जा व रोजगार निर्मिती

अदानी पॉवर लिमिटेड कंपनी राज्यात १ लाख ५० हजार कोटींची गुंतवणूक करणार असून त्यातून ६ हजार मेगावॅट ऊर्जा निर्मिती होईल. तसेच प्रत्यक्ष–अप्रत्यक्षरीत्या १२ हजार रोजगार निर्मिती अपेक्षित आहे. रिलायन्स इंडस्ट्रीज २ लाख कोटी रुपयांचीगुंतवणूक करणार आहे. यामधून ७२०० मेगावॅट ऊर्जा निर्मिती व एक लाखाच्यावर रोजगार उपलब्ध होणार आहे. तसेच एनटीपीसी लिमिटेड १ लाख कोटींची गुंतवणूक करणार असून ७२०० मेगावॅट ऊर्जा निर्मिती अपेक्षित आहे. यामध्ये ५ हजार रोजगार निर्मिती होईल. ललितपुर पॉवर जनरेशन कंपनी लिमिटेड (बजाज उद्योग समूह) राज्यात २ लाख कोटींची गुंतवणूक करणार आहे. यामधून पाच हजार मेगावॅट ऊर्जा निर्मिती आणि ३ हजार रोजगार निर्मिती होणार आहे. अशाप्रकारे राज्यात एकूण ६ लाख ५० हजार कोटींची गुंतवणूक होणार असून २५ हजार ४०० मेगावॅट इतकी ऊर्जा निर्मिती आणि १ लाख २३ हजार ५०० रोजगार निर्मिती अपेक्षित आहे.

खरिपासाठी चोख नियोजन करा; खतांचा तुटवडा भासणार नाही- विभागीय आयुक्त जी. श्रीकांत

छत्रपती संभाजीनगर, दि. १९ (प्रतिनिधी) – खरीप हंगाम २०२६ च्या पार्श्वभूमीवर विभागीय खरीप पूर्वतयारी बैठक आणि खरीप नियोजनाचा आढावा विभागीय आयुक्त कार्यालयात झाला. या बैठकीत विभागीय कृषी सहसंचालक सुनील वानखेडे यांनी विभागातील छत्रपती संभाजीनगर,जालना ,बीड, लातूर, परभणी हिंगोली, नांदेड व धाराशिव या जिल्ह्यांचा सविस्तर आढावा सादर केला.

आणि खत व इतर कृषी निविष्ठांचा काळाबाजार करणाऱ्यांवर कडक कायदेशीर कारवाई करण्याचे निर्देश विभागीय आयुक्त जी .श्रीकांत यांनी दिले.

यावर्षी संभाजीनगर महसूल विभागामध्ये खरीप हंगाम २०२६ साठी एकूण ४९.४४ लाख हेक्टरक्षेत्रावर पेरणीचे नियोजन करण्यात आले आहे. या हंगामासाठी विभागाकडे १७.११ लाख मे.टन खतांची मागणी नोंदवण्यात आली असून, त्यापैकी १४.७३ लाख मे. टन आवंटन मंजूर झाले आहे. तसेच मागील रब्बी हंगामातील शिल्लक साठा ७.१९ लाख मे. टन एवढा आहे. म्हणजेच खरीप हंगामासाठी एकूण २१.९२ लाख मे. टनएवढा खत साठा उपलब्ध होणार आहे. त्यामुळे खरीप हंगामात शेतकऱ्यांना कोणत्याही प्रकारे बियाणे व खतांची कमतरता भासणार नाही, अशी ग्वाही कृषी विभागाने दिली आहे .

विभागीय आयुक्त जी. श्रीकांत यांनी सांगितले की, यावर्षी 'अल निनो'च्या प्रभावामुळे खते व बियाण्यांची कृत्रिम टंचाई निर्माण होण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे. ही परिस्थिती लक्षात घेऊन कृषी निविष्ठा उत्पादक, वितरक व विक्रेत्यांनी सामाजिक जबाबदारीचे भान ठेवावे. कोणत्याही प्रकारे कृत्रिम टंचाई, साठेबाजी, लिंकिंग (खतांसोबत इतर उत्पादने खरेदी करण्याची सक्ती) किंवा वाढीव दराने विक्री करण्याचे प्रकार खपवून घेतले जाणार नाहीत. असे गैरप्रकार आढळल्यास संबंधितांवर कायदेशीर व कडक कारवाई केली जाईल,

सर्व कृषी विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी यावर चोख देखरेख ठेवावी, असेही त्यांनी नमूद केले. 'अल निनो'च्या प्रभावामुळे पावसाचा खंड पडणे, कमी पाऊस होणे, पिकांच्या वाढीवर परिणाम होणे आणि पाणीटंचाई निर्माण होणे असे दुष्काळी परिणाम दिसू शकतात. याकरिता शेतकरी बांधवांनी खालील उपाययोजना कराव्यात, असे आवाहन विभागीय आयुक्त आणि कृषी विभागामार्फत करण्यात आले आहे

उपलब्ध पाण्याचा अत्यंत काटकसरीने वापर करावा. ठिबक आणि तुषार सिंचन पद्धतीचा वापर वाढवावा. शेततळ्यांमधील पाणी संरक्षित पाणी म्हणून राखून ठेवावे.

दुष्काळ सहन करू शकणाऱ्या पिकांची (उदा. ज्वारी, बाजरी, तूर, मूग, उडीद, तीळ इ.) निवड करावी आणि पिकांची योग्य वेळेत पेरणी करावी. यासाठी हवामान अंदाजाचा नियमित वापर करावा.

जमिनीतील ओलावा टिकवून ठेवण्यासाठी सेंद्रिय खतांचा वापर वाढवावा. आच्छादन (मल्चिंग) पद्धतीचा वापर करावा. समतोल खत व्यवस्थापन आणि एकात्मिक कीड व्यवस्थापन करावे.

पिकांचे संभाव्य नुकसान टाळण्यासाठी पीक विमा योजना व कृषि विभागाच्या इतर योजनांचा लाभ घ्यावा.

खरीप हंगामात संभाव्य आव्हानांना तोंड देण्यासाठी कृषी विभाग सज्ज असून, शेतकऱ्यांनीही योग्य नियोजनाचा अवलंब करावा, असे आवाहन विभागीय कृषी सहसंचालक सुनील वानखेडे यांनी प्रसिद्धी पत्रकाद्वारे केले आहे.

सोमवार खेरीज दररोज प्रसिद्ध होणारे दैनिक
लोकविजय
(आरएनआय रजि. नं. ११४२१/६१)
हे पत्रक मुद्रक, प्रकाशक श्री. राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर यांनी सोलापूर तरूणभारत मिडिया लिमिटेड, रेल्वेस्टेशन एमआयडीसी स्टेशनरोड औरंगाबाद येथे छापून दैनिक लोकविजय कार्यालय, ३, चेतनानगर, (माणिक आर्केडच्या पाठीमागे,) औरंगाबाद येथे प्रसिद्ध केले.
: संपादक :
राजेंद्र पांडुरंग रांजणीकर
मो. :९३२५२११९०१, ९५१८७६६३९५
e-mail:lokvijay2000@yahoo.co.in

या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या बातम्या, फीचर, लेख, कथा यांच्या मताशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.
बातम्या व इतर मजकूराबद्दल काही वाद निर्माण झाल्यास त्याची सर्व जबाबदारी संबंधीत वार्ताहार, प्रतिनिधी, उपसंपादक, वृत्तसंपादक, यांची राहील. संपादक, मालक, प्रकाशक, मुद्रक त्याला जबाबदार राहणार नाहीत.
(औरंगाबाद न्यायकक्षेत)

मनोज जरांगेंच्या मराठा आणि कुणबी स्वतंत्र मंत्रालय मागणीस काँग्रेस खासदाराचे समर्थन

छत्रपती संभाजीनगर-जालना दि.१९ (प्रतिनिधी)- मराठा आणि कुणबी समाजासाठी स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करण्याची मागणी मराठा आरक्षण आंदोलक मनोज जरांगे यांनी केली आहे. या मागणीस समर्थन मिळू लागले आहे. मराठा आणि कुणबी समाजासाठी स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करण्याच्या मागणीत गैर काय? असा सवाल उपस्थित करीत काँग्रेसचे खासदार डॉ. कल्याण काळे यांनी यासंदर्भात मराठा आरक्षण आंदोलक मनोज जरांगे यांनी केलेल्या मागणीस पाठींबा दर्शविला.

मराठा समाजाच्या विविध मागण्यांच्या अनुषंगाने येत्या ३० मे पासून जालना जिल्हयातील आंतरवाली सराटी येथे बेमुदत उपोषणास बसण्याचा इशारा जरांगे यांनी दिला आहे. यावेळी अन्य मागण्यांच्या सोबत मराठा आणि कुणबी समाजासाठी स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करण्याची मागणीही त्यांनी केली आहे. यासंदर्भात छत्रपती संभाजीनगरमध्ये माध्यम प्रतिनिधींनी प्रश्न विचारला असता खासदार काळे म्हणाले, या मागणीत वावगे काय ? यापूर्वी राज्यात विलासराव देशमुख मुख्यमंत्री असताना अल्पसंख्यांकांसाठी स्वतंत्र मंत्रालय स्थापन करण्यात आलेले आहे.

जरांगे यांनी केलेल्या मागण्या सरकारने तातडीने पूर्ण कराव्यात आणि त्यांच्यावर उपोषणास बसण्याची वेळ येऊ देऊ नये. शिंदे समितीला मुदतवाढ देण्याची जरांगे यांनी केलेली मागणी योग्यच आहे. शिंदे समिती काम करीत नसेल किंवा अनेक बाबी प्रलंबित असतील तर या समितीस मुदतवाढ दिली पाहिजे, असेही काळे म्हणाले.

केंद्र आणि राज्य सरकार शेतकऱ्यांना वेठीस धरत असून सध्या देशात शेतकरी सर्वाधिक अडचणीत आहे. गहू काढणीच्या वेळीच डिझेलचे भाव वाढले. त्यामुळे मळणी यंत्रांचा भाव एकरी तीन हजारांवरून चार हजार रुपयांवर गेला. डिझेलचे भाव वाढल्याचा परिणाम ट्रॅक्टरने शेत नांगरणीचे दरही वाढण्यात झाला. मका आणि कापूस हमी भावाने खरेदीचे आश्वासन सरकारने दिले परंतु सध्या हमी भावाची खरेदी केन्द्रे बंद आहेत. मागेल त्याला सौर उर्जा कृषी पंप देण्याची घोषणा जरी सरकारने केली तरी प्रत्यक्षात आलेले अर्ज, पडताळणीनंतर मंजूर झालेले अर्ज आणि मुदत उलटून गेल्यावरही प्रत्यक्षात बसलेले सौर उर्जा पंप यामध्ये मोठी तफावत आहे. काही दिवसांपूर्वी पंतप्रधानांनी हे वापरू नका, ते वापरू नका वगैरे आवाहन जनतेस केले. दरम्यान शेतीसाठी लागणाऱ्या रासायनिक खतांची भाववाढ झाली. पश्चिम बंगाल सह अन्य राज्यांतील विधानसभा निवडणुका त्याचप्रमाणे अन्य निवडणुका झाल्यानंतर हे आवाहन करण्यात आले, असे काळे म्हणाले.

केंद्रीय मुख्याध्यापक संजीव सोनार प्रशासन अधिकारी पदी

केंद्रीय मुख्याध्यापक विजय कोल्हे व रइसा बेगम खान शिक्षण विस्तार अधिकारी

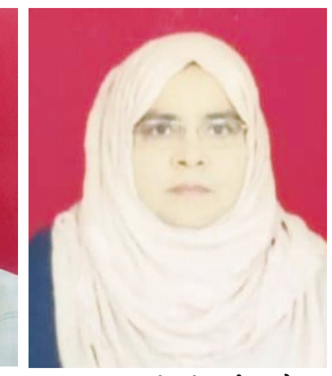

छत्रपती संभाजीनगर दि.१९ (प्रतिनिधी)- आयुक्त अमोल येडगे यांच्या आदेशानुसार मनपा प्रियदर्शनी शाळेचे केंद्रीय मुख्याध्यापक श्री संजीव सोनार यांचे कडे प्रशासन अधिकारी पदाचा अतिरिक्त कारभार सोपविण्यात आला आहे.

तसेच केंद्रीय प्राथमिक शाळा बेगमपुरा मुख्याध्यापक श्री.विजय कोल्हे यांचे कडे शिक्षण विस्तार अधिकारी पदाचा अतिरिक्त कारभार व केंद्रीय शाळा किराडपुरा न.०१ शाळेच्या मुख्याध्यापिका श्रीमती रईसा बेगम अयुब खान यांचे कडे शिक्षण विस्तार अधिकारी पदाचा अतिरिक्त कारभार सोपविण्यात आला आहे.

आज अतिरिक्त आयुक्त रणजीत पाटील,उपआयुक्त अंकुश पांढरे, भारत तीनगोटे शिक्षणाधिकारी, ज्ञानदेव सांगळे कार्यक्रम अधिकारी, यांनी तिन्ही अधिकारी यांचे अभिनंदन केले व पुढील यशस्वी वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

आरक्षणविरोधी निर्णयाच्या निषेधार्थ वंचित बहुजन आघाडीतर्फे निदर्शने

खुलताबाद दि.१९ (प्रतिनिधी)- वंचित बहुजन आघाडीच्या वतीने सोमवारी खुलताबाद तहसील कार्यालयासमोर विविध मागण्यांसाठी निदर्शने करण्यात आले. राज्य सरकारने मंत्रिमंडळ बैठकीत घेतलेल्या आरक्षणासंदर्भातील निर्णयाचा तसेच पेट्रोल-डिझेल दरवाढीचा निषेध करत आंदोलनकर्त्यांनी घोषणाबाजी केली. यावेळी तहसीलदार यांना निवेदन देण्यात आले.

सर्वोच्च न्यायालयाने यापूर्वी दिलेल्या निर्णयात ५० टक्के जागा सर्वसाधारण स्वरूपासाठी असून त्या जागांवर गुणवत्तेनुसार कोणत्याही प्रवर्गातील उमेदवारांना संधी मिळू शकते, असे स्पष्ट केलेले असताना राज्य सरकार जाणीवपूर्वक आरक्षण संपवण्याचा प्रयत्न करत असल्याचा आरोप आंदोलनकर्त्यांनी केला. तसेच अनुसूचित जाती आरक्षण उपवर्गीकरणाचा निर्णय हा देखील समाजात फूट पाडण्याचा प्रयत्न असल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले. राज्य सरकारने तत्काळ आरक्षणासंदर्भातील निर्णय मागे घ्यावा, अन्यथा वंचित बहुजन आघाडीचे राष्ट्रीय अध्यक्ष प्रकाश आंबेडकर यांच्या नेतृत्वाखाली राज्यभर तीव्र आंदोलन छेडण्यात येईल, असा इशारा आंदोलनकर्त्यांनी दिला.

या आंदोलनात तालुका अध्यक्ष गणेश तांदळे, तालुका उपाध्यक्ष राज बनकर, तालुका महासचिव राजाराम घुसळे, जिल्हा संघटक बाबा पटेल यांच्यासह इतर कार्यकर्ते उपस्थित होते.

हा निर्णय सामाजिक तत्वांना विरोध करणारा निवेदनात म्हटले आहे की, राज्य सरकारने १४ मे रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत राखीव प्रवर्गातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्गीय तसेच इतर आरक्षण प्रवर्गातील उमेदवारांनी एकदा आरक्षणातून कोणत्याही जागेवर दावा केल्यास त्यांना खुल्या प्रवर्गातील जागांसाठी दावा करता येणार नाही, असा निर्णय घेतला आहे. हा निर्णय आरक्षणविरोधी असून सामाजिक न्यायाच्या तत्त्वांना विरोध करणारा असल्याचा आरोप वंचित बहुजन आघाडीने केला आहे.

ब्रह्मगव्हाण उपसा सिंचन योजना कामांना गती द्या-आ.विलास भुमरे

पैठण दि.१९ (प्रतिनिधी)- ब्रह्मगव्हाण उपसा सिंचन योजनेअंतर्गत प्रलंबित कामांना गती देऊन निविदा प्रक्रिया तातडीने पूर्ण करावी, तसेच १३ दलघमी आरक्षित पाण्याच्या सर्वेक्षणाचे काम लवकर पूर्ण करून उर्वरित गावांचा समावेश असलेला अहवाल शासनाकडे सादर करावा, असे निर्देश आमदार विलास भुमरे यांनी अधिकाऱ्यांना दिले.

छत्रपती संभाजीनगर येथील सिंचन भवनात आमदार भुमरे यांच्या अध्यक्षतेखाली ब्रह्मगव्हाण उपसा सिंचन योजनेच्या कामांचा आढावा घेण्यासाठी महत्त्वपूर्ण बैठक पार पडली. यावेळी अप्पासाहेब निर्मळ, विनोद बोंबले आदींसह संबंधित विभागांचे अधिकारी उपस्थित होते. यावेळी आमदार विलास भुमरे यांनी या बैठकीत ब्रह्मगव्हाण उपसा सिंचन योजनेतील विविध प्रलंबित विषयांवर चर्चा करण्यात आली. विशेषतः योजनेतील भूसंपादन व मोबदल्याबाबत शेतकऱ्यांच्या असलेल्या तक्रारींचा आढावा घेऊन त्या तक्रारींचे निराकरण करण्यात येईल असे आमदार भुमरे यांनी सांगितले.

पैठण डावा कालव्याच्या लाइनिंग कामाचाही सविस्तर आढावा घेण्यात आला. उन्हाळ्याच्या पार्श्वभूमीवर जनावरांच्या व पिण्याच्या पाण्याच्या गरजा लक्षात घेऊन आपेगाव व हिरडपुरी बंधाऱ्यात पाणी सोडण्याबाबत चर्चा करण्यात आली.

मान्सूनपूर्व सर्व कामे तातडीने हाती घ्यावीत मान्सूनपूर्व सर्व कामे तातडीने हाती घेऊन ती वेळेत पूर्ण करण्याच्या सूचना आमदार भुमरे यांनी संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांना दिल्या. तालुक्यातील आपेगाव, हिरडपुरी हे महत्त्वाचे बंधारे असल्याने यातून शेतकऱ्यांना अधिक फायदा कसा होईल याचे नियोजन करण्याच्या सुचना आमदार भुमरे यांनी यावेळी दिल्या.

रुग्णवाहिका सेवेच्या गुणवत्ता मानकांसाठी 'बीव्हीजी'च्या सहकार्याने देशातील पहिलाच मूल्यांकनकर्ता प्रशिक्षण कार्यक्रम यशस्वीरित्या संपन्न

छत्रपती संभाजीनगर दि.१५ (प्रतिनिधी)- भारत सरकारच्या आरोग्य क्षेत्र कौशल्य परिषद आणि 'बीव्हीजी इंडिया लिमिटेड' यांच्या संयुक्त विद्यमाने रुग्णवाहिका सेवा मानांकन निकषांनुसार देशातील पहिलाच 'मूल्यांकनकर्ता प्रशिक्षण कार्यक्रम' पुण्यात यशस्वीरित्या संपन्न झाला. १३ ते १५ मे दरम्यान आयोजित करण्यात आलल्या या प्रशिक्षण उपक्रमात देशभरातील तज्ज्ञ, प्रशिक्षक आणि आपत्कालीन वैद्यकीय सेवा क्षेत्रातील प्रतिनिधींनी उत्स्फूर्त सहभाग नोंदविला.

देशभरातील रुग्णवाहिका सेवांची गुणवत्ता अधिक सक्षम, परिणामकारक आणि रुग्णकेंद्री करण्याच्या उद्देशाने या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या उपक्रमातून प्रशिक्षित आणि प्रमाणित मूल्यांकनकर्त्यांची फळी तयार करण्यात आली असून, हे मूल्यांकनकर्ते देशातील विविध रुग्णवाहिका सेवांचे परीक्षण करून उच्च दर्जाची सेवा सुनिश्चित करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावणार आहेत.

कार्यक्रमाच्या उद्घाटनप्रसंगी दीनानाथ मंगेशकर रुग्णालयाचे मुख्य अतिदक्षता तज्ज्ञ डॉ. प्रसाद राजहंस प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. त्यांनी आपत्कालीन आरोग्य सेवांमध्ये गुणवत्ता, रुग्ण सुरक्षितता आणि प्रशिक्षित मनुष्यबळाचे महत्त्व अधोरेखित करत अशा संरचित प्रशिक्षण कार्यक्रमांची गरज स्पष्ट केली. प्रशिक्षित मूल्यांकनकर्त्यांमुळे रुग्णवाहिका सेवांचा दर्जा अधिक उंचावेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

यावेळी भारत सरकारच्या हेल्थ सेक्टर स्किल कौन्सिल (एएएण) रुग्णवाहिका सेवा प्रदाता मानांकन निकष समितीचे अध्यक्ष डॉ. ज्ञानेश्वर शेळके यांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. आपत्कालीन वैद्यकीय सेवांमध्ये व्यवहार्य, संवेदनशील आणि परिस्थितीनुरूप मूल्यांकन प्रणालीची आवश्यकता त्यांनी अधोरेखित केली. गुणवत्ता हमी, सातत्यपूर्ण सुधारणा आणि कार्यक्षम प्रतिसाद व्यवस्थेसाठी प्रशिक्षित मूल्यांकनकर्ते अत्यंत महत्त्वाचे असल्याचे त्यांनी सांगितले.

तीन दिवसांच्या सत्रांमध्ये रुग्णालयपूर्व आरोग्य सेवांमधील मानकीकरण, कौशल्य विकास, गुणवत्ता सुधारणा, मूल्यांकन प्रक्रिया आणि क्षमता वृद्धी या विषयांवर सखोल मार्गदर्शन करण्यात आले. देशातील रुग्णवाहिका आणि आपत्कालीन प्रतिसाद व्यवस्थेमध्ये गुणवत्ता हमी यंत्रणा अधिक बळकट करण्यासाठी हा उपक्रम एक महत्त्वपूर्ण टप्पा ठरणार असल्याचे मत यावेळी व्यक्त करण्यात आले.

आरोग्य क्षेत्रातील कौशल्य विकास, मानकीकरण आणि गुणवत्ता हमी अधिक सक्षम करण्यासाठी 'बीव्हीजी' सातत्याने कार्यरत असून, भविष्यातही अशा उपक्रमांद्वारे देशातील आपत्कालीन आरोग्य व्यवस्थेला अधिक सक्षम करण्याचा संकल्प संस्थेने व्यक्त केला.

आरसीसी कोचिंग क्लासेसवर एमआयएमचा हल्ला, मोटेगावकर यांच्या पोस्टरला काळे फासले

छत्रपती संभाजीनगर दि.१९ (प्रतिनिधी)- नीट पेपर लिक प्रकरणात सिबिआयने मोठे मासे पकडण्यासाठी फास आवळला आहे. पुण्यातून हे पेपर लिकचे केंद्र असल्याचे तपासात समोर आले आहे. तेथे दोन जणांना अटक झाली आहे. तर कडक तपासणी झाल्यानंतर लातूरहून आर सी सी कोचिंग क्लासेस संचालक शिवराज मोटेगावकर यांना अटक झाल्यानंतर शिक्षण क्षेत्रात खळबळ उडाली आहे. छत्रपती संभाजीनगर येथे याचे पडसाद उमटायला सुरुवात झाली आहे. महाराष्ट्राच्या प्रमुख शहरांमध्ये आर सी सी कोचिंग क्लासेसच्या शाखा आहेत. लाखो रुपये खर्च करून विद्यार्थी येथे शिक्षण घेतात आणि तेथील जवाबदार प्राध्यापक असलेले मोटेगावकर यांना अटक होत असेल तर पालकांनी कोणावर विश्वास ठेवायचा. एमआयएम विद्यार्थी आघाडी अक्रामक झाली आहे. लाखो विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अंधकारमय करणा-या दोषी आरोपिंना कडक शिक्षा द्यावी अशी मागणी करत विद्यार्थी आघाडीचे प्रदेशाध्यक्ष तथा नगरसेवक डॉ.कुणाल खरात यांनी कोकणवाडी येथील आर सी सी कोचिंग क्लासेससवर हल्ला करत मोटेगावकर यांच्या पोस्टरला काळे फासले. यानंतर क्लासेस विरोधात घोषणाबाजी केली. यानंतर प्रतिक्रिया देताना डॉ. कुणाल खरात यांनी पालकांना आवाहन केले तुम्हीही विरोध करा आम्ही कोचिंग क्लासेसच्या पोस्टरला काळे फासून निषेध केला. काळे फासणा-या कार्यकर्त्यांना वेदांत नगर पोलिसांनी ताब्यात घेतले.

(पान १ वरुन)

अमित मीनाच्या 'त्या'...

चौकशीदरम्यान अमित मीनाने गुन्हा कबूल केला आहे. त्याने सांगितले की, नीट चा पेपर त्याने ५ लाख रुपयांना विकत घेतला होता आणि त्यानंतर तो इतरांना पुढे विकला. अमितने धक्कादायक खुलासा करताना सांगितले की, २०२५ च्या परीक्षेनंतर ऋषीने बढाई मारली होती की, ''माझ्या कुटुंबातील पाच जणांनी 'नीट' परीक्षा उत्तीर्ण केली आहे.'' तसेच, २०२६ च्या परीक्षेसाठीचा संपूर्ण कट महिनाभर आधीच रचण्यात आला होता. या खुलाशानंतर तपास यंत्रणांनी वेगवेगळ्या राज्यांमध्ये धाडी टाकण्यास सुरुवात केली.

नीट सारखाच एमएच-सीईटी..

सुद्धा फसवणूक आहे. नीट पेपरफुटीची चौकशी सुरू असली तरी अशा प्रकारच्या चौकशीतून पुढे काहीही निष्पन्न होत नाही, हा आजवरचा अनुभव आहे. तसेच नीट सारखाच गडबड घोटाळा एमएच-सीईटी परीक्षेतही झाला आहे. दहावी बारावीला जेमतेम ३५-४० टक्के पडलेल्या विद्यार्थ्यांना एमएच-सीईटी परीक्षेत १०० पर्सेंटाईल पडलेले आहेत, हा घोटाळा असून त्याची उच्चस्तरीय चौकशी करून दोषींना कठोर शिक्षा करा, अशी मागणी सावंत यांनी केली आहे.

नसरापूर अत्याचार प्रकरणाची...

सुनावणी येत्या २१ मेपासून दररोज घेण्यात येणार आहे. खटला जलदगतीने चालविण्यात येणार आहे.' अशी माहिती विशेष सरकारी वकील अजय मिसर यांनी दिली. या प्रकरणात अॅड. मिसर यांना अॅड. सुरेश गायकवाड, अॅड. प्रमेश शिगणे हे सहाय करणार आहेत. अॅड. मिसर हे २००० पासून सरकारी वकील म्हणून काम पाहत आहेत. विविध गंभीर गुन्ह्यांच्या खटल्यात त्यांनी सरकारी वकील म्हणून काम पाहिले आहे.

महिलेच्या हातात गावठी...

स्फोट इतका भीषण होता की त्यांच्या डाव्या हाताची बोटे तुटली असून त्या गंभीर भाजल्या आहेत.

स्फोटाचा आवाज दूरवर ऐकू गेल्याने परिसरात घबराट पसरली. रक्तबंबाळ अवस्थेतील रेश्मा सुर्वे यांना तातडीने रत्नागिरी जिल्हा शासकीय रुग्णालयात दाखल करण्यात आले. प्रकृती गंभीर असल्याने पुढील उपचारांसाठी त्यांना मुंबई येथे हलविण्यात आल्याची माहिती मिळाली.

घटनेची माहिती मिळताच जयगड पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेत परिसराची पाहणी केली. तपासादरम्यान परिसरातून आणखी २० ते २५ जिवंत गावठी बॉम्ब आढळून आल्याने पोलीस यंत्रणाही सतर्क झाली आहे. एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर स्फोटके नेमकी कुणी आणि कोणत्या उद्देशाने ठेवली होती, याबाबत प्रश्न उपस्थित होत आहेत.

वाढत्या महागाईमुळे...

वाढणार असून मध्यमवर्गीयांमध्ये भीतीचं वातावरण तयार झालं आहे. या परिस्थितीत आर्थिक अराजक निर्माण होण्याची शक्यता आहे, असा दावा त्यांनी केला. त्यानंतर भाजपावर निशाणा साधताना, महागाई वाढली की त्यासाठी मुस्लिम किंवा पाकिस्तानला जबाबदार ठरवलं जाईल, अशी टीकाही त्यांनी केली. मग आमचे लोक कपाळाला टिळे लावून या महागाईचं स्वागत करतील आणि पुन्हा भाजपालाच मतदान करतील, असे म्हणत त्यांनी सरकारच्या राजकारणावर उपरोधिक भाष्य केले.

एकाच आठवड्यात इंधनाच्या किमती दुसऱ्यांदा वाढल्या आहेत. आता रुपया पूर्णपणे कोसळला आहे. किमती वाढल्या आहेत. यात नवीन काय आहे? हे तर घडणारच होते. जर तुम्ही भाजपचे समर्थक असाल, तर फक्त जय श्री रामचा जयघोष करा; म्हणजे किमती १० रुपयांनी कमी होतील. जय श्री राम म्हणा आणि सर्व काही उपलब्ध होईल, हाच तर भारतीय जनता पक्षाचा मंत्र नाही का? आमच्यासारखे लोक मात्र संघर्ष करणे, लढा देणे, निदर्शने करणे आणि आंदोलने करणे हे सुरूच ठेवतील, असेही राऊत यांनी म्हटले आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या..

आई बऱ्याच काळापासून आजारी असून तिच्यावर शस्त्रक्रिया करण्यास डॉक्टरांनी सांगितले आहे.

घई यांनी पुढे म्हटले की, अर्जदाराच्या चार बहिणींचे लग्न झाले असून त्या वेगवेगळ्या ठिकाणी राहतात. अर्जदार हा कुटुंबातील एकटाच मुलगा असून शस्त्रक्रियेच्या आधी आणि नंतर तोच आईची काळजी घेऊ शकतो.

सर्वोच्च न्यायालयाने उमर खालिदच्या जामिनासंदर्भात केलेल्या टिप्पणीनंतर दुसऱ्याच दिवशी कनिष्ठ न्यायालयाचा हा निर्णय समोर आला आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने जानेवारी २०२६ मध्ये २०२०च्या दिल्ली दंगलप्रकरणी गुलशिफा फातिमा विरुद्ध सरकार या खटल्याअंतर्गत उमर खालिद आणि शार्जिल इमाम यांना जामीन नाकारला होता. तो निकाल २०२१च्या केंद्र सरकार विरुद्ध के. ए. नजीब खटल्याच्या निकालाचे योग्य प्रकारे पालन करत नाही, असे न्या. बी. व्ही. नागरत्ना आणि न्या. उज्जल भुयान यांच्या खंडपीठाने सोमवारी नमूद केले.

'यूएपीए'सारख्या कठोर कायद्यात देखील ''जामीन हा नियम आणि तुरुंगवास हा अपवाद'', हे तत्त्व लागू राहते असे सर्वोच्च न्यायालयाने स्पष्ट केले.

बस्तर नक्षलमुक्त! संपूर्ण श्रेय...

विकासाची नवी सुरुवात झाली आहे. नक्षलवादामुळे छत्तीसगडमधील विकासाला खीळ बसली होती. १९ मे २०२६ ही तारीख महत्त्वपूर्ण आहे. आम्ही बस्तर विभागात एक मोठे दुग्धव्यवसाय जाळे उभारणार आहोत. बस्तरमध्ये विकासाची नवी सुरुवात झाली आहे. बस्तरमधील प्रत्येक आदिवासी व्यक्तीला एक गाय आणि एक म्हैस दिली जाईल. आम्ही वन उत्पादनाचे फायदे आदिवासी लोकांपर्यंत पोहोचवणार आहोत.

गृहमंत्री अमित शाह काँग्रेसवर टीका करताना म्हणाले की, बस्तर नक्षलमुक्त झाला ही आपल्या सर्वांसाठी आनंदाची बाब आहे. पण छत्तीसगडमधील काँग्रेस सरकारने नक्षलवाद संपवण्यासाठी आम्हाला सहकार्य केले नाही. काही तारखा महत्त्वाच्या आहेत. १३ डिसेंबर २०२३ रोजी भाजपचे सरकार सत्तेवर आले. मी निःसंकोचपणे सांगू शकतो की, भाजप सरकार सत्तेवर आल्यावर नक्षलवाद्यांविरुद्धची कारवाई तीव्र करण्यात आली आणि आज त्याचे परिणाम सर्वांसमोर आहेत.

केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी नक्षलवादाविरोधातील सध्याची रणनीती आणि सरकारच्या योजनांबद्दल सविस्तरपणे सांगितले. नक्षलवाद संपवण्याचे संपूर्ण श्रेय सुरक्षा दलांना जाते, असे त्यांनी नमूद केले. हा लढा अंतिम टप्प्यात आणण्यासाठी सैनिकांनी सर्वोच्च बलिदान दिले आहे, असेही ते म्हणाले. नक्षलमुक्त भारत घडवण्यात देशाच्या सैनिकांची भूमिका महत्त्वपूर्ण राहिली आहे, असा पुनरुच्चार त्यांनी केला. या कार्यक्रमादरम्यान मुख्यमंत्री विष्णू देव साय आणि गृहमंत्री विजय शर्मा हेदेखील उपस्थित होते.

ओबीसी समाजाच्या विकासासाठी केंद्र-राज्य समन्वयातून योजनांची अंमलबजावणी करण्यात यावी-मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

मुंबइ दि.१९ (प्रतिनिधी)- ओबीसी समाजाच्या सर्वांगीण विकासासाठी केंद्र आणि राज्य शासनाच्या समन्वयातून विविध कल्याणकारी योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. ओबीसींसाठी विविध योजनांची अंमलबजावणी गुणवत्तापूर्ण आणि परिणामकारक करण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहे. ओबीसी समाजाचा विकास हा राज्याच्या सर्वांगीण प्रगतीचा पाया आहे, असे प्रतिपादन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले.

इतर मागासवर्ग कल्याण संसदीय समितीने हॉटेल ट्रायडेंट येथे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेतली. यावेळी इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री अतुल सावे, इतर मागासवर्ग कल्याण संसदीय समितीचे अध्यक्ष गणेश सिंह यांच्यासह समितीतील अन्य सदस्य उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस म्हणाले, ओबीसी समाजाच्या उन्नतीसाठी शैक्षणिक सक्षमीकरण आणि आर्थिक उन्नतीच्या विविध योजना राज्य शासन प्रभावीपणे राबवत आहे. राज्य शासनाने स्वतंत्र इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाची स्थापना करून ओबीसी, विजाभज, एसबीसी आणि इतर मागास घटकांसाठी विविध कल्याणकारी योजनांना गती दिली आहे. विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती, परदेशी शिक्षणासाठी आर्थिक सहाय्य तसेच उच्च शिक्षण घेणाऱ्या मुलींना १०० टक्के फी सवलत देण्यात येत असल्याचे मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी सांगितले.

ओबीसी विभागामार्फत आश्रमशाळा चालविण्यात येत असून ग्रामीण आणि दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांना शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून दिली जात आहे. राज्यातील ३६ जिल्ह्यांमध्ये मुला-मुलींसाठी एकूण ७२ वसतिगृहे सुरू करण्यात आली असून यासाठी इतर मागासा बहुजन कल्याण मंत्री अतुल सावे यांनी सातत्याने पाठपुरावा केल्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नमूद केले. वसतिगृहात प्रवेश न मिळालेल्या विद्यार्थ्यांसाठी 'स्वयंम' योजना सुरू करण्यात आली असून या योजनेंतर्गत विद्यार्थ्यांना राहणीमान आणि शिक्षणासाठी ६० हजार रुपयांपर्यंत आर्थिक सहाय्य दिले जाते. महाज्योती संस्थेमार्फत यूपीएससी आणि एमपीएससीसह विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले जाते. या प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून यूपीएससीमध्ये २९ तर एमपीएससीमध्ये ११८ विद्यार्थ्यांनी यश संपादन केले असल्याची माहिती त्यांनी दिली.

स्वयंरोजगाराला चालना देण्यासाठी ओबीसी महामंडळामार्फत युवकांना १५ लाख रुपयांपर्यंत कर्ज उपलब्ध करून दिले जात असून या कर्जाला शासन हमी देते. तसेच प्रधानमंत्री आवास योजनेचा लाभ न मिळालेल्या घटकांसाठी 'मोदी आवास योजना' सुरू करण्यात आली असून घरकुलासाठी आर्थिक सहाय्य दिले जात आहे. याशिवाय सौरऊर्जेसाठी स्वतंत्र अनुदान दिले जात असल्याचे त्यांनी यावेळी सांगितले. ओबीसी कल्याणासाठी राबविण्यात येणाऱ्या योजनांची गुणवत्ता आणि परिणामकारकता अधिक वाढविण्यासाठी सातत्याने प्रयत्न केले जात असून समितीकडून प्राप्त होणाऱ्या सूचनांचा विचार करून आवश्यक सुधारणा करण्यात येतील असेही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी यावेळी स्पष्ट केले.